

**RAPORT Z WIZYTACJI**  
**(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 18 – 19 października 2017 na kierunku „pedagogika”**  
**prowadzonym na**  
**Wydziale Humanistycznym**  
**Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach**

**Warszawa, 2017**

## Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu .....	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny .....	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku .....	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej .....	7
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	8
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	8
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1 .....	8
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia .....	19
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	19
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	24
Dobre praktyki .....	25
Zalecenia .....	25
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia .....	26
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	26
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	27
Dobre praktyki .....	27
Zalecenia .....	27
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	28
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	28
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	29
.....	29
Dobre praktyki .....	29
Zalecenia .....	29
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia .....	29
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	29
I. ....	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	30
Dobre praktyki .....	30
Zalecenia .....	30
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia .....	30
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	33
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia .....	33
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	33
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	36

Dobre praktyki .....	37
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	37
Załączniki: .....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego .....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena	<b>Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.</b>

## **1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu**

### **1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej**

Przewodniczący: prof. dr hab. Bożena Muchacka, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Amadeusz Krause, ekspert PKA
2. dr hab. Sławomir Przybyliński, ekspert PKA
3. mgr Karolina Martyniak, ekspert ds. postępowania oceniającego
4. Julia Sobolewska, ekspert ds. studenckich

### **1.2. Informacja o procesie oceny**

Ocena jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” prowadzonym na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2017/2018. Poprzednia ocena jakości kształcenia (*Uchwała PKA Nr 126/2011 z dn. 10.03.2011r.*) zakończyła się oceną pozytywną.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z następującymi źródłami informacji: przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny, zintegrowanym systemem informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on, portalem <http://www.wyberzstudia.nauka.gov.pl/> oraz stronami internetowymi Uczelni i Wydziału (<https://www.uph.edu.pl/>, <http://www.wh.uph.edu.pl/> - dostęp w dn. 18-19.10.2017), a także na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku i przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

## 2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

<b>Nazwa kierunku studiów</b>	„pedagogika”	
<b>Poziom kształcenia</b> (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I stopnia	
<b>Profil kształcenia</b>	ogólnoakademicki	
<b>Forma studiów</b> (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
<b>Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek</b> (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	<ol style="list-style-type: none"> <li>obszar nauk społecznych (99 ECTS, 55 %)</li> <li>obszar nauk humanistycznych (81 ECTS, 45 %)</li> </ol>	
<b>Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku</b> (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk społecznych, dyscyplina pedagogika dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina filozofia	
<b>Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia</b>	6 semestrów / 180 ECTS	
<b>Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>Animacja kultury z arteterapią</li> <li>Edukacja dla bezpieczeństwa</li> <li>Edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym</li> <li>Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną</li> <li>Pedagogika społeczno-wychowawcza z resocjalizacją</li> <li>Opiekun osoby starszej i niepełnosprawnej</li> </ol>	
<b>Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów</b>	licencjat	
<b>Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego</b>	22	
	<b>Studia stacjonarne</b>	<b>Studia niestacjonarne</b>
<b>Liczba studentów kierunku</b>	207	175
<b>Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych</b>	90 ECTS (2250 godzin)	54 ECTS (1350 godzin)

<b>Nazwa kierunku studiów</b>	„pedagogika”	
<b>Poziom kształcenia</b> (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	II stopnia	
<b>Profil kształcenia</b>	ogólnoakademicki	
<b>Forma studiów</b> (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
<b>Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek</b> (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	1. obszar nauk społecznych (74 ECTS, 62 %)  2. obszar nauk humanistycznych (46 ECTS, 38 %)	
<b>Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku</b> (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk społecznych, dyscyplina pedagogika dziedzina nauk humanistycznych, dyscyplina filozofia	
<b>Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia</b>	4 semestry / 120 ECTS	
<b>Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów</b>	1. Animator i menedżer kultury 2. Edukacja dla bezpieczeństwa 3. Doradztwo zawodowe i coaching kariery 4. Edukacja wieku dziecięcego 5. Profilaktyka społeczna	
<b>Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów</b>	magister	
<b>Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego</b>	20	
	<b>Studia stacjonarne</b>	<b>Studia niestacjonarne</b>
<b>Liczba studentów kierunku</b>	209	186
<b>Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych</b>	60 ECTS (1500 godzin)	36 ECTS (900 godzin)

### 3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium <sup>1</sup> Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	<b>W pełni</b>
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	<b>W pełni</b>
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	<b>W pełni</b>
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	<b>W pełni</b>
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	<b>W pełni</b>
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	<b>W pełni</b>
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	<b>Wyróżniająca</b>
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	<b>W pełni</b>

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium <sup>1</sup> Wyróżniająca / W pełni / Zadawalająca/ Częściowa
<b>Uwaga:</b> należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

<sup>1</sup> W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

#### **4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej**

##### **Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni**

- 1.1. Koncepcja kształcenia
- 1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów
- 1.3. Efekty kształcenia

##### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1**

W Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach obowiązuje strategia rozwoju uczelni (uchwała nr 12/2012 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 28 marca 2012 roku w sprawie uchwalenia strategii rozwoju UPH; Obwieszczenie nr 1/2015 Rektora UPH w Siedlcach z dnia 4 lutego 2015 roku w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu Strategii Rozwoju UPH do roku 2019), w którą wpisuje się prawidłowo zarysowana koncepcja kształcenia ocenianego kierunku pedagogika I i II stopnia, realizowanego na Wydziale Humanistycznym.

Misją Uczelni, która wybrzmiewa także w koncepcji kształcenia jest: „kształcenie studentów, przyszłych elit społecznych i gospodarczych kraju; wychowanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, za umacnianie zasad demokracji i poszanowania praw człowieka; prowadzenie badań naukowych; kształcenie i promowanie kadr naukowych; upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki, kultury narodowej i techniki, gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych i informacyjnych; stwarzanie warunków do rozwoju kultury fizycznej studentów; wzmacnianie i utrzymywanie stałych kontaktów z absolwentami; działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych.” Natomiast uczelniane cele strategiczne oscylują wokół rozwoju badań naukowych, wysokiej jakości kształcenia, współpracy z otoczeniem, profesjonalnym zarządzaniem i rozwojem infrastruktury. Z tymi słowami koresponduje misja i strategia rozwoju Wydziału Humanistycznego UPH w Siedlcach (uchwała nr 49/2012 r. Rady WH UPH z dnia 4 kwietnia 2012 r.), gdzie misja Wydziału „Realizowana jest poprzez łączenie badań naukowych z działaniami edukacyjnymi. Wydział kształci studentów dążąc do spełnienia najwyższych standardów kształcenia, kierując się wartościami humanistycznymi oraz poszanowaniem dla prawdy i wolności słowa.”

Kształcenie na kierunku pedagogika respektuje i powiązane jest przede wszystkim z rozwojem badań naukowych w obszarach, do których Uczelnia przypisała kierunek, a także, co należy mocno podkreślić, koncepcja jest w dużej mierze wynikiem współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, co potwierdzono na spotkaniu z pracodawcami, którzy szeroko prezentowali swoje doświadczenia w zakresie konsultowania koncepcji kształcenia. Na ocenianym kierunku włącza się środowisko lokalne do życia akademickiego, wsłuchując się w jego głos w zakresie potrzeb edukacyjnych regionu. Toteż plany rozwojowe powiązane są z rozwijaniem specjalności, na które jest duże środowiskowe zapotrzebowanie, a także powoływanie nowych zgodnych z dynamicznie rozwijającym się rynkiem pracy. Należy także wskazać, iż koncepcja kształcenia kierunku pedagogika odpowiada polityce zapewnienia jakości. UPH na ocenianym kierunku



zarówno na I, jak i na II stopniu kształcenia posiada bogatą ofertę specjalnościową, z której część specjalności jest realizowana, a część pozostaje jedynie w ofercie, ze względu na mniejsze zainteresowanie studentów. Otóż obecnie na I stopniu realizowane są dwie specjalności: edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym, a także pedagogika społeczno-wychowawcza z resocjalizacją. W ofercie zaś pozostają specjalności, na które studenci nie aplikowali, a zatem: animacja kultury z arteterapią, opiekuńczo-wychowawcza z terapią pedagogiczną, opiekun osoby starszej i niepełnosprawnej, edukacja dla bezpieczeństwa. Natomiast na II stopniu realizowane są: edukacja wieku dziecięcego oraz profilaktyka społeczna. W ofercie pozostają: animator i menedżer kultury, edukacja dla bezpieczeństwa, doradztwo zawodowe i coaching kariery. ZO PKA wskazuje, iż specjalność edukacja dla bezpieczeństwa, na którą w chwili obecnej nie ma chętnych i nie jest realizowana, nie w pełni wpisuje się w koncepcję kształcenia na pedagogice, wykraczając poza przyjęte wzorcowe efekty kształcenia. Tym bardziej, iż na szeregu uczelniach tworzone i prowadzone są kierunki takie jak m.in. bezpieczeństwo narodowe, czy bezpieczeństwo wewnętrzne, które posiadają swoje efekty kształcenia i własną tożsamość akademicką. Podczas wizytacji ZO PKA otrzymał informację, iż Uczelnia w roku akademickim 2018/2019 planuje zamknięcie niniejszej specjalności. Sugestię zamknięcia zgłoszono pierwotnie na posiedzeniu komisji ds. programowych Instytutu Edukacji, a następnie sprawa uzyskała poparcie Dziekana Wydziału Humanistycznego.

W koncepcji kształcenia uwzględnia się aktualny stan wiedzy z zakresu pedagogiki. Analizowana koncepcja na ocenianym kierunku uwzględnia i nawiązuje do krajowych doświadczeń w zakresie kształcenia na kierunku pedagogika, , pośrednio także do wzorców międzynarodowych. Powyższe wynika m.in. z faktu mobilności konferencyjnej i seminaryjnej pracowników Wydziału, którzy własne doświadczenia i wiedzę z tego wynikającą wykorzystują na zajęciach ze studentami, modyfikując treści kształcenia widoczne w sylabusach.

Badania prowadzone w Jednostce są ściśle powiązane dziedziną i dyscyplinami, do których odnoszą się efekty kształcenia ocenianego kierunku. W latach 2014-2017 realizowanych było 6 projektów naukowych z zakresu pedagogiki. Przykładem są projekty: "Podniesienie kompetencji studentów kierunku Pedagogika i Bezpieczeństwo narodowe UPH w Siedlcach"; "Akademickie Centrum Kreatywności"; "Zagraniczna mobilność studentów pedagogiki UPH w Siedlcach". Treść i zakres tych projektów korelował z doskonaleniem efektów kształcenia dla kierunku pedagogika.

Badania naukowe realizowane w Jednostce należy ocenić jako kompleksowe, różnorodne i niezbędne do poprawnej realizacji programu kształcenia. Badania obejmują między innymi problematykę edukacji wczesnoszkolnej, kształcenia integracyjnego, pomocy psychologicznej, historii i teorii wychowania, edukacji i animacji kultury, terapii.

Wśród nauczycieli akademickich przeważają badania indywidualne, które są zarówno wynikiem zainteresowań badawczych nauczyciela, jak i elementem uaktualniania nauczanych treści. Wyniki badania służą ewaluacji programu kształcenia. Przykładem powiązania badań z programem kształcenia są badania postaw studenckich wobec korupcji. Po zbadaniu niskiej świadomości studentów w tym zakresie wprowadzono do programu kształcenia dodatkowy przedmiot "Przeciwdziałanie korupcji" . Innym

przykładem są badania nad procesem kształcenia w Centrum Kreatywności. W ich konsekwencji wprowadzono zmiany do programu kształcenia na specjalności "edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym". Kolejnym przykładem wykorzystania badań są cykliczne spotkania z placówkami ćwiczeń, gdzie studenci realizują praktyki, na których prezentuje się najnowsze dokonania badawcze jednostki prowadzącej kierunek w problematyce edukacyjnej. Ta wymiana służy poprawie zajęć praktycznych jakie są realizowane dla studentów podczas zajęć dydaktycznych i hospitacji w placówkach.

Efekty kształcenia dla kierunku pedagogika I i II stopnia, o profilu ogólnoakademickim w UTH w Siedlcach zostały wprowadzone uchwałą nr 27/2012 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach z dnia 30 maja 2012 roku w sprawie przyjęcia opisu wzorcowych efektów kształcenia dla kierunku pedagogika i matematyka. Niniejszy zestaw efektów z I stopnia obejmuje 19 efektów z zakresu wiedzy, 14 z umiejętności i 8 z kompetencji społecznych. Natomiast II stopnia – wiedza 16 efektów, umiejętności 12 efektów, kompetencje społeczne 8 efektów. W uchwale nie podano przyporządkowania kierunku do obszarów, dziedzin i dyscyplin. Jednakże z dokumentacji dotyczącej koncepcji kształcenia dla kierunku pedagogika znajduje się informacja o tym, iż kierunek umiejscowiono w dwóch obszarach: nauk społecznych i nauk humanistycznych, oraz w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika. Nie wskazano na dziedzinę nauk humanistycznych oraz w jej obrębie dyscypliny/dyscyplinę, do których odnoszą się efekty kształcenia. Znając efekty wzorcowe dla pedagogiki niniejsze przyporządkowanie wydaje się zbyt ubogie i należałoby je dookreślić wskazując na dziedzinę nauk humanistycznych i w jej obrębie na określone dyscypliny. Podczas wizytacji ZO PKA otrzymał informację od władz Jednostki, iż fakt nie określenia dyscyplin w obszarze nauk humanistycznych jest niedopatrzeniem, tym bardziej, iż przyjęte efekty kształcenia odnoszą się również do tego obszaru, dziedziny nauk humanistycznych, a w jej obrębie do dyscypliny filozofia. Ponadto w minimum kadrowym na kierunku pedagogika znajduje się filozof. Zaprojektowane efekty odnoszą się także do dyscypliny psychologia w obszarze nauk społecznych, co również należałoby uwzględnić w przyporządkowaniu kierunku pedagogika. Uczelnia opracował także efekty specjalnościowe dla poszczególnych specjalności na I i II stopniu kształcenia. Są one istotnym doprecyzowaniem efektów kierunkowych, dookreślając je i identyfikując poszczególne specjalności. Efekty te są jasne, a także zbieżne i spójne z kierunkowymi efektami (z wyjątkiem efektów specjalnościowych opracowanych dla spec. edukacja dla bezpieczeństwa, gdyż wykraczają poza efekty pedagogiczne). W zbiorze efektów uwzględnione są efekty w zakresie praktyk studenckich, znajomości języka obcego. W dokumentacji wydziałowej w zbiorze sylabusów znajdują się te opracowane do przedmiotów język obcy i praktyka. Natomiast efekty kształcenia dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej są ze sobą zgodne. Ponadto przyjęty zestaw efektów obejmuje również przygotowanie studentów I stopnia do prowadzenia badań, a także uczestnictwa w badaniach studentów II stopnia.

Na ocenianym kierunku pedagogika na I stopniu na specjalności edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym, kształcą przyszłych nauczycieli. Po analizie dokumentacji niniejszej specjalności można stwierdzić, iż zaprojektowane efekty

kształcenia (specjalnościowe) uwzględniają zakres efektów kształcenia określony w standardach kształcenia nauczycieli (rozporządzenie MNiSW z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela - Dz. U z 2012 r., poz. 131).

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

- ✓ Koncepcja kształcenia kierunku pedagogika zgodna jest z misją i strategią rozwoju Uczelni. Odpowiada ona celom określonym w strategii Jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości.
- ✓ Mocną stroną koncepcji kształcenia jest to, że jej kształt i wszelkie modyfikacje wynikają ze środowiskowych konsultacji z potencjalnymi pracodawcami z regionu.
- ✓ Mocną stroną jest bogata oferta specjalnościowa na ocenianym kierunku, odpowiadająca zapotrzebowaniu rynku pracy.
- ✓ Specjalność „edukacja dla bezpieczeństwa” nie w pełni wpisuje się w koncepcję kształcenia na pedagogice, wykraczając poza przyjęte wzorcowe efekty kształcenia.
- ✓ Przyjęte specjalnościowe efekty kształcenia są spójne z wzorcowymi efektami kierunkowymi
- ✓ Mocną stroną są jasne i spójne z kierunkowymi efektami, efekty specjalnościowe opracowane dla poszczególnych specjalności (z wyjątkiem efektów specjalnościowych opracowanych dla spec. edukacja dla bezpieczeństwa, gdyż wykraczają poza efekty pedagogiczne)
- ✓ Na I stopniu na specjalności edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym, zaprojektowano efekty kształcenia (specjalnościowe), które uwzględniają pełny zakres efektów kształcenia określony w standardach kształcenia nauczycieli (rozporządzenie MNiSW z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela - Dz. U z 2012 r., poz. 131).
- ✓ W uchwale Senatu odnoszącej się do efektów kształcenia nie podano przyporządkowania kierunku do obszarów, dziedzin i dyscyplin. Niniejsze przyporządkowanie wynika z dokumentacji dotyczącej koncepcji kształcenia dla kierunku pedagogika, w której czytamy, iż kierunek umiejscowiono w dwóch obszarach: nauk społecznych i nauk humanistycznych, oraz w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika. Nie wskazano na dziedzinę nauk humanistycznych oraz w jej obrębie dyscypliny/dyscyplinę, do których odnoszą się efekty kształcenia.

**Dobre praktyki - brak.**

### **Zalecenia**

- ✓ Zrezygnować z oferty na kierunku pedagogika ze specjalności „edukacja dla bezpieczeństwa”, która nie w pełni koresponduje z koncepcją kierunku pedagogika, jak również z przyjętymi efektami kierunkowymi dla pedagogiki. Tym bardziej, iż na szeregu uczelniach tworzone i prowadzone są kierunki takie jak m.in. bezpieczeństwo

narodowe, czy bezpieczeństwo wewnętrzne, które posiadają swoje efekty kształcenia i własną tożsamość akademicką.

- ✓ Należy dokonać wskazania dyscypliny/dyscyplin w dziedzinie nauk humanistycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia. Przyjęte efekty odnoszą się m.in. do dyscypliny filozofia, co należałoby wziąć pod uwagę. Zaprojektowane efekty odnoszą się także do dyscypliny psychologia w obszarze nauk społecznych, co również należałoby uwzględnić w przyporządkowaniu kierunku pedagogika.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia

2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia

2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2**

W Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach na ocenianym kierunku prowadzone są studia I i II stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej. Na I stopniu studia zaplanowano w 6 semestrach/180 pkt. ECTS, a na II stopniu kształcenie trwa 4 semestry/120 pkt. ECTS. Na obu formach stopniach i formach studiów prawidłowo wyodrębniono jednostki dydaktyczne w postaci modułów zajęć, występujących w ramach planu studiów. Program kształcenia składa się z modułu przedmiotów kształcenia ogólnego, modułu przedmiotów kształcenia kierunkowego, modułu kształcenia kierunkowego specjalnościowego (zróżnicowane przedmioty w zależności od studiowanej specjalności). Warto zauważyć, iż na specjalności przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela - edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym – moduł kształcenia kierunkowego specjalnościowego składa się niejako z trzech części: tzw. części wprowadzającej (występującej bez nazwy), części „Przygotowanie w zakresie psychologiczno-pedagogicznym w przedszkolu i na I etapie edukacyjnym, oraz części „Przygotowanie w zakresie dydaktycznym w przedszkolu i na I etapie edukacyjnym”. Dobór treści na tej specjalności, zarówno wymiar godzinowy i punktowy jest zgodny z standardami kształcenia nauczycieli (rozporządzenie MNiSW z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela).

Plany i programy kształcenia na ocenianym kierunku zatwierdzone zostały następującymi uchwałami: uchwała nr 147/2015 Rady Wydziału Humanistycznego UP-H w Siedlcach z dnia 24 czerwca 2015 roku w sprawie uchwalenia planów i programów kształcenia (§1 Rada Wydziału Humanistycznego uchwała plany studiów i programy kształcenia na kierunku pedagogika, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia, które obowiązywać będą studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2015/2016); uchwała nr 164/2016 Rady Wydziału Humanistycznego UP-H w Siedlcach z dnia 6 lipca 2016 roku w sprawie uchwalenia planów studiów i programów kształcenia (§1 Rada Wydziału

Humanistycznego uchwała plany studiów i programy kształcenia na kierunku pedagogika zs. opiekun osoby starszej i niepełnosprawnej oraz zs. animacja kultury z arteterapią, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia, które obowiązywać będą studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2016/2017); uchwała nr 165/2016 Rady Wydziału Humanistycznego UP-H w Siedlcach z dnia 6 lipca 2016 roku w sprawie uchwalenia planów studiów i programów kształcenia (§1 Rada Wydziału Humanistycznego uchwała plany studiów i programy kształcenia na kierunku pedagogika zs. doradztwo zawodowe i coaching kariery, na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia, które obowiązywać będą studentów rozpoczynających studia od roku akademickiego 2016/2017). Po analizie programów kształcenia należy wskazać na trafność doboru form zajęć dydaktycznych w postaci wykładów, ćwiczeń i laboratoriów. Proporcja liczby godzin przypisanych tym formom nie budzi zastrzeżeń, a nakład pracy studenta mierzony liczbą punktów ECTS, celem osiągnięcia efektów kształcenia dla danego modułu kształtuje się na prawidłowym poziomie. W programie zaprojektowano formy aktywne w postaci ćwiczeń, laboratoriów, które nastawione są na samodzielną pracę studenta oraz konfrontowanie wiedzy i umiejętności podczas realizowanych zajęć. Natomiast sekwencja przedmiotów w poszczególnych semestrach jest właściwa, tworząc spójną całość, tzn. studenci rozpoczynają kształcenie od przedmiotów ogólnych i kierunkowych, stanowiących bazę do konstruowania wiedzy specjalnościowej, którą pozyskują w późniejszych semestrach studiów. Podczas wizytacji nie zauważono problemów z liczebnością grup na poszczególnych zajęciach, co sprzyja osiągnięciu przez studentów założonych efektów kształcenia. Kwestia m.in. liczebności grup regulowana jest w Jednostce zarządzeniem nr 59/2012 rektora UP-H w Siedlcach z dnia 10 lipca 2012 roku w sprawie określenia niektórych zasad organizacji zajęć dydaktycznych oraz zarządzenie nr 77/2017 rektora UP-H w Siedlcach z dnia 25 sierpnia 2017 roku zmieniające Zarządzenie Rektora Nr 59/2012 z dnia 10 lipca 2012 roku w sprawie określenia niektórych zasad organizacji zajęć dydaktycznych. Organizacja procesu kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia (m.in. zarządzenie nr 51/2017 Rektora UP-H w Siedlcach z dnia 12 czerwca 2017 roku w sprawie organizacji roku akademickiego 2017/2018 na studiach stacjonarnych) na kierunku pedagogika sprzyja osiągnięciu przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Tym samym harmonogram zajęć dydaktycznych na pedagogice, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, współgra z zasadami higieny procesu nauczania.

Wszystkim przedmiotom występującym w programie kształcenia Uczelnia przypisuje punkty ECTS. Przyjęto, co potwierdza analiza sylabusów, iż 1 punkt ECTS odpowiada efektem kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta nakładu 25 godzin pracy. Minimum 50% punktów ECTS na studiach stacjonarnych i 30% na studiach niestacjonarnych to godziny kontaktowe realizowane w bezpośrednim kontakcie studenta z wykładowcą. Pozostała pula godzin i punktów ECTS przypada na tzw. samodzielną pracę studenta. Rozkład godzinowy na studiach I stopnia dla realizowanych specjalności wynosi 1800 godzin studia stacjonarne i 1080 godzin na studiach niestacjonarnych, z wyjątkiem specjalności tzw. nauczycielskiej (edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym), gdzie do realizacji przewidziano 1895 godzin na st. stacjonarnych i 1139 na studiach niestacjonarnych. Natomiast na studiach II stopnia wymiar godzinowy wygląda następująco: na studiach stacjonarnych 810 godzin, a na studiach niestacjonarnych 486 godzin. Warto wskazać, iż na studiach I stopnia liczba punktów

ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z języka obcego wynosi 8, a 1 pkt. ECTS z zajęć wychowania fizycznego. Zaś na studiach II stopnia – język obcy specjalistyczny 2 pkt. ECTS, zajęcia z wychowania fizycznego 1 pkt. ECTS.

Na kierunku pedagogika kształcenie prowadzone jest w tradycyjnej formie. W programie kształcenia nie przewiduje się zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Po analizie sylabusów przedmiotowych pod kątem zamieszczonych w nich treści zajęć proponowanych przez koordynatorów poszczególnych przedmiotów należy podkreślić różnorodność i kompleksowość w zakresie doboru treści programowych, a także ich aktualność i zgodność ze stanem wiedzy i poczyniń naukowo-badawczych zarówno dla dyscypliny pedagogika, jak i dla obszarów, do których przypisano oceniany kierunek. Świadczy o tym także spis proponowanej w sylabusach literatury podstawowej i dodatkowej, która to zazwyczaj jest poprawnie dobrana do konstruowanych treści. Kadra akademicka proponuje tematyczną literaturę współczesną uzupełnioną niejednokrotnie o klasyków z danego zakresu. Daje to szerszą perspektywę spojrzenia na prezentowane zagadnienia. Ponadto dobór treści kształcenia zapewnia na studiach pierwszego stopnia co najmniej przygotowanie do prowadzenia zajęć, a na studiach II stopnia udział w realizacji badań.

Program kształcenia na studiach I stopnia spełnia wymóg zapewnienia studentowi elastyczności w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku. Uczelnia za wybór uznaje podjęcie decyzji o studiowaniu określonej specjalności od 2. roku. Natomiast pewne niejasności w tym zakresie pojawiają się na II stopniu kształcenia, gdzie Jednostka nie odnosi się wprost do przedmiotów/modułów, które są niejako wybierane przez studentów, gdyż rekrutacja na II stopniu odbywa się na specjalność, a nie kierunek. Uczelnia w dokumentacji „Program kształcenia na studiach II stopnia studia stacjonarne/niestacjonarne”, podaje, iż łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać realizując moduły podlegające wyborowi, to 67. Trudno to jednak zauważyć, po analizie programu studiów. Nie spełniony jest zatem na II stopniu kształcenia wymóg możliwości wyboru przez studenta przedmiotów, którym przyporządkowano nie mniej niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS (czyli na studiach II stopnia student powinien osiągnąć 36 punktów ECTS na przedmiotach, które wybrał) w trackie realizacji określonej specjalności, na którą został zrekrutowany.

Prowadząc kształcenie nauczyciele akademicy w siedleckiej Uczelni na ocenianym kierunku wykorzystują podczas procesu dydaktycznego zazwyczaj różnorodne i specyficzne metody kształcenia, trafnie skomponowane ze względu na rodzaj i charakter prowadzonych przez siebie zajęć. Daje to możliwość osiągnięcia zaprojektowanych efektów kształcenia, w tym na specjalności I stopnia edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym. W sylabusach, w rubryce „Planowane formy/działania/metody dydaktyczne”, prowadzący zajęcia wskazują m.in. na: wykład tradycyjny wspomagany mediami (prezentacje multimedialne), konwersatoryjny, problemowy, metody asymilacji wiedzy: podająca, dyskusja; metody problemowo-ekspresyjne: klasyczna metoda problemowa, burza mózgów, symulacja.; analiza tekstów źródłowych; metody i techniki rozwijające twórcze myślenie; metody racjonalnego diagnozowania i planowania, i in.

Część z proponowanych i wykorzystywanych metod to metody aktywizujące i pobudzające studentów do samodzielnej i kreatywnej pracy. W programie kształcenia na I stopniu znajdują się do realizacji przedmioty seminarium dyplomowe, metodologia badań pedagogicznych, natomiast na II stopniu seminarium dyplomowe, metodologia badań humanistycznych i społecznych z elementami statystyki, co do zasady podczas realizacji których studenci powinni zgłębiać warstwę metodologiczną, konstruując następnie własny warsztat badawczy. Odpowiednie treści oraz stosowane metody pozwalają w odniesieniu do studentów studiów I stopnia przygotować się do prowadzenia badań, zaś studentom studiów II stopnia zapewniają udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem. Daje to zatem możliwość osiągnięcia przez studentów obydwu stopni kształcenia efektów powiązanych z procesem badawczym, co najmniej przygotowaniem do niego w stosunku do studentów I stopnia oraz uczestnictwa w nim studentów II stopnia.

Na kierunku pedagogika widoczne jest prowadzenie zindywidualizowanego procesu kształcenia w odniesieniu do studentów z niepełnosprawnością. Po pierwsze nauczyciele stosują, jeśli wymaga tego sytuacja, metody kształcenia dostosowane do indywidualnych potrzeb studenta, po drugie osoby z niepełnosprawnością otrzymują wsparcie i pomoc Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych UPH, z którym to Centrum i jego działalnością ZO PKA miał możliwość zapoznania się podczas wizytacji. Warto podkreślić, iż do dyspozycji osób z różnymi typami niepełnosprawności są m.in.: dla osób niewidzących i niedowidzących brajlowskie czytniki pisma, klawiatury brajlowskie, a osoby niesłyszące, bądź niedosłyszące w procesie kształcenia mają możliwość pracować na zajęciach z tłumaczem języka migowego.

Istotnym elementem procesu kształcenia na ocenianym kierunku I stopnia są praktyki studenckie (program II stopnia nie uwzględnia praktyk studenckich), do których Uczelnia przywiązuje dużą wagę. Regulacje w sprawie praktyk to zarządzenie Rektora nr 69/2014 z dnia 8 września 2014 roku w sprawie organizacji praktyk zawodowych studentów UPH, zarządzenie nr 84/2017 Rektora UP-H w Siedlcach z dnia 22 września 2017 roku zmieniające Zarządzenie Rektora Nr 69/2014 z dnia 8 września 2014 roku w sprawie organizacji praktyk zawodowych studentów UPH. W Instytucie Edukacji Wydziału Humanistycznego, prowadzącym kierunek pedagogika funkcjonuje Komisja ds. Praktyk i Regulaminów, która to Komisja merytorycznie koordynuje kwestie praktyk studentów pedagogiki. Powołani są także opiekunowie praktyk na poszczególnych specjalnościach, którzy prowadzą proces związany z praktykami, dbając o odpowiednie miejsce realizacji praktyki w powiązaniu ze studiowanym kierunkiem i specjalnością, a także finalne dokonanie zaliczenia studenckiej praktyki w oparciu m.in. o szereg dokumentów, tj. m.in. arkusz praktyki ciągłej, ocena praktyki ciągłej. Warto zaznaczyć, iż w dokumentacji Uczelni znajdują się porozumienia Uczelni z placówkami w sprawie praktyk, programy do praktyk poszczególnych specjalności, zasady odbywania praktyki, sylabusy i różnego rodzaju arkusze, sprawozdania związane z realizacją praktyk, w tym praktyk na specjalności mającej przygotować do wykonywania zawodu nauczyciela. Na kierunku pedagogika praktyka obowiązuje jedynie na studiach I stopnia obydwu form kształcenia, studenci realizują 150 godzin praktyki (6 pkt. ECTS). Natomiast na specjalności tzw. nauczycielskiej - edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym, studenci w trakcie studiów mają do realizacji w IV, V i VI semestrze studiów w praktykę o łącznym

wymiarze 240 godzin na studiach stacjonarnych i 216 godzin na studiach niestacjonarnych. W ramach tych godzin studenci realizują dwa rodzaje praktyki: praktykę psychologiczno-pedagogiczną i praktykę dydaktyczną, które prowadzone są w formie praktyki ciągłej i praktyki śródrocznej (śródroczna praktyka psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu, śródroczna praktyka psychologiczno-pedagogiczna na I etapie edukacyjnym, śródroczna praktyka dydaktyczna w przedszkolu, śródroczna praktyka dydaktyczna na I etapie edukacyjnym, ciągła praktyka psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu, ciągła praktyka psychologiczno-pedagogiczna na I etapie edukacyjnym, ciągła praktyka dydaktyczna w przedszkolu, ciągła praktyka dydaktyczna na I etapie edukacyjnym). Praktykom nadaje się 12 pkt. ECTS, a ich program jest spójny z efektami kształcenia. Na specjalności edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym, studenci odbywają praktykę zarówno w przedszkolu, jak i w szkole podstawowej w klasach I-III. W związku z powyższym istnieje zgodność niniejszych praktyk ze standardami kształcenia przygotowującymi do wykonywania zawodu nauczyciela. Dobór miejsc praktyk na ocenianym kierunku, w tym na specjalności tzw. nauczycielskiej nie budzą zastrzeżeń, a liczba miejsc praktyk odpowiada liczbie studentów. Obszar związany z monitorowaniem efektów kształcenia jest regulowany w UP-H w Siedlcach zarządzeniem nr 72/2017 Rektora UP-H w Siedlcach z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie ustalenia zasad monitorowania i weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia. Dokument szeroko odnosi się do przedmiotowej sprawy.

Na kierunku pedagogika I i II stopnia proces monitorowania efektów kształcenia obejmuje m.in. z prac etapowych, tj. egzaminacyjnych i zaliczeniowych oraz z prac dyplomowych. W sylabusach nauczyciele podają „Sposoby weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studenta”, wskazując na: aktywność podczas zajęć, sprawdzian pisemny, egzamin, test, kolokwium, projekt, referat, prezentację i in. Po analizie zapisów sylabusów należy wskazać na trafność doboru i skuteczność metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów, w zakresie deskryptorów przede wszystkim wiedzy i umiejętności, a w ograniczonym zakresie kompetencji społecznych.

Całościowo, odnosząc się do stosowanych metod weryfikacji, to właściwie zazwyczaj dobrane metody weryfikacji do zakładanych efektów kształcenia, dają możliwość oceny stopnia ich osiągnięcia przez studentów. Można w związku z tym mówić o wiarygodności i porównywalności wyników ocen. W tym kontekście ZO PKA dokonał przeglądu w szczególności protokołów zaliczeniowych i egzaminacyjnych, których prowadzenie i dokumentowanie należy ocenić pozytywnie.

Ostatecznym weryfikatorem efektów kształcenia jest proces dyplomowania. W siedleckiej Uczelni proceduralne należy go ocenić pozytywnie. Informacje o niniejszym procesie zawarte są w zarządzeniu nr 26/2016 Rektora UP-H w Siedlcach z dnia 22 kwietnia 2016 roku w sprawie określenia warunków jakim powinna odpowiadać praca dyplomowa oraz zasad ich archiwizowania. W § 1.1. Czytamy „Temat pracy dyplomowej ustala promotor w porozumieniu ze studentem, a zatwierdza dziekan wydziału, w terminie określonym w regulaminie studiów. 2. Temat pracy dyplomowej i jej treść powinny mieć związek z kończonym przez studenta kierunkiem studiów i specjalnością.”

Na ocenianym kierunku prace dyplomowe przechodzą przez system antyplagiatowy (zarządzenie nr 25/2016 Rektora UP-H w Siedlcach z dnia 22 kwietnia 2016 roku).



ZO dokonał analizy prac licencjackich i magisterskich broniących na kierunku pedagogika (załącznik 3 Część II raportu). Wskazać należy w nich na pojawiające się z nielicznych prac luki w odniesieniu do znajomości metodologii badań pedagogicznych, a także do umiejętności interpretacji i analizy materiału badawczego. Podczas analizy prac dyplomowych zwrócono uwagę także w niektórych z nich, że konstruowane recenzje nie zawierają podstaw wystawionych ocen. Niniejsze uwagi obniżają merytoryczną stronę procesu dyplomowania.

Podczas wizytacji nie zauważono problemów z procesem sprawdzania i oceny efektów kształcenia, a więc należy uznać go za bezstronny. Uczelnia stwarza jednocześnie warunki równego traktowania studentów w procesie sprawdzania efektów. Należy podkreślić, iż w ramach przeciwdziałania oraz rozwiązywania konfliktów w społeczności studentów, mogą oni korzystać z konsultacji psychologicznych prowadzonych przez pracownika Instytutu Edukacji Wydziału Humanistycznego UP-H.

Warunki i tryb rekrutacji na rok akademicki 2016/2017 w UP-H w Siedlcach reguluje uchwała Senatu nr 29/2015 z dnia 27 maja 2015 roku w sprawie warunków i trybu rekrutacji na poszczególne kierunki studiów w Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach, w roku akademickim 2016/2017, a także zarządzenie nr 9/2016 Rektora UP-H w Siedlcach z dnia 8 marca 2016 roku w sprawie szczegółowego trybu postępowania rekrutacyjnego na studia w UPH w roku akademickim 2016/2017.

Z uchwały rekrutacyjnej dowiadujemy się, że na kierunek pedagogika studia stacjonarne i niestacjonarne „Dla kandydatów na studia pierwszego stopnia posiadających świadectwo dojrzałości uzyskane w trybie nowej lub starej matury lub świadectwo maturalne uzyskane za granicą albo dyplom IB albo EB rekrutacja odbywa się na podstawie listy rankingowej, sporządzonej z uwzględnieniem punktów uzyskanych z: dwóch przedmiotów spośród biologii, geografii, historii, język obcy, język polski, matematyka, wiedza o społeczeństwie (§ 9. 1.). Natomiast w § 16. 1. uchwały czytamy, m.in. iż rekrutacja na studia drugiego stopnia na kierunku pedagogika studia stacjonarne i niestacjonarne odbywa się na podstawie listy rankingowej sporządzonej z uwzględnieniem ocen uzyskanych z oceny z dyplomu. W kontekście rekrutacji na studia II stopnia istotnym jest przytoczenie również zapisu §18 uchwały, który stanowi następująco: ust. 1. „Rozmowa kwalifikacyjna obejmuje zakres przedmiotów kierunkowych, właściwych dla studiów pierwszego stopnia wybranego kierunku studiów.”; ust. 2. „W przypadku konieczności rozstrzygnięcia, czy ukończony przez osobę ubiegającą się o przyjęcie na studia kierunek studiów jest kierunkiem pokrewnym, decyzję podejmuje właściwa komisja rekrutacyjna na podstawie suplementu lub indeksu osoby ubiegającej się o przyjęcie na studia.” Niniejszy zapis pozwala na odpowiedni dobór kandydatów na kierunek pedagogika. Otóż w kompetencji komisji rekrutacyjnej leży, by na ocenianym kierunku podjęły studia osoby z kierunków zbliżonych efektami kształcenia (np. z tego samego obszaru) do kierunku pedagogika, bo jakie efekty kształcenia pogłębiać na drugim stopniu, skoro brak jest z pierwszego stopnia podstawowych i elementarnych efektów kształcenia. Całościowo należy stwierdzić, iż kryteria kwalifikacyjne na studia pedagogiczne w UP-H są przejrzyste, a zasady i procedury rekrutacyjne w postępowaniu kwalifikacyjnym zapewniają właściwy dobór kandydatów i równe ich szanse w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

W siedleckiej Uczelni obowiązuje uchwała nr 31/2015 Senatu UP-H w Siedlcach z dnia 27 maja 2015 roku w sprawie określenia organizacji potwierdzenia efektów uczenia się. Załącznikiem do uchwały jest Regulamin, w którym czytamy, m.in. o warunkach i zasadach potwierdzania efektów, dokumentacji i trybie potwierdzania w zakresie potwierdzania efektów uczenia się. Niniejsze zapisy regulaminowe nie budzą zastrzeżeń.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

- ✓ Mocną stroną jest poprawność wyodrębnienia modułów zajęć w ramach planu studiów oraz prawidłowość określenia ich wymiaru godzinowego
- ✓ Mocną stroną jest też trafność doboru oraz zróżnicowanie form zajęć dydaktycznych oraz proporcja liczby godzin przypisanych poszczególnym formom.
- ✓ Należy podkreślić różnorodność i kompleksowość w zakresie doboru treści programowych, a także ich aktualność i zgodność ze stanem wiedzy i poczyniń naukowo-badawczych zarówno dla dyscypliny pedagogika, jak i dla obszarów, do których przypisano oceniany kierunek.
- ✓ Na specjalności edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym I stopnia, która przygotowuje do wykonywania zawodu nauczyciela należy wskazać po analizie programu i treści programowych, iż planowane są do realizacji treści z zakresu przedszkola oraz szkoły podstawowej klas I-III, co zgodne jest z standardami kształcenia nauczycieli.
- ✓ Wykładowcy wykorzystują różnorodne i specyficzne metody kształcenia, trafnie je dobierając w zależności od rodzaju i formy zajęć dydaktycznych, a sekwencja przedmiotów w poszczególnych semestrach jest odpowiednia.
- ✓ Program kształcenia I stopnia spełnia wymóg zapewnienia studentowi elastyczności w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku. Jednak na II stopniu pojawiają się niejasności w tym zakresie, gdyż Jednostka, rekrutując na specjalność, nie odnosi się wprost do przedmiotów/modułów, które mają stanowić wybór studenta. Trudno też ten wybór zauważyć po analizie programu studiów. Nie spełniony jest zatem na II stopniu kształcenia wymóg możliwości wyboru przez studenta przedmiotów, którym przyporządkowano nie mniej niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS, czyli osiągnięcia minimum 36 punktów ECTS na przedmiotach, które wybrał w trakcie realizacji określonej specjalności, na którą został zrekrutowany.
- ✓ Mocną stroną, co należy podkreślić, jest prowadzenie zindywidualizowanego procesu kształcenia w odniesieniu do studentów z niepełnosprawnością.
- ✓ Realizacja praktyk na kierunku pedagogika I stopnia, w tym na specjalności przygotowującej do wykonywania zawodu nauczyciela, pod względem merytorycznym i proceduralnym, kształtuje się na prawidłowym poziomie, a dobór miejsc praktyk nie budzi zastrzeżeń.
- ✓ Po analizie zapisów sylabusów należy wskazać na trafność doboru i skuteczność metod sprawdzania i oceniania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów, w zakresie deskryptorów przede wszystkim wiedzy i umiejętności, a w ograniczonym zakresie

kompetencji społecznych. Wynika, to przede wszystkim z analizy prac etapowych, gdzie np. do weryfikacji efektów z wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych stosuje się jedynie metodę projektu.

- ✓ Proceduralnie proces dyplomowania należy ocenić pozytywnie. Jednak analiza prac dyplomowych wykazała drobne usterki w warstwie metodologii badań pedagogicznych, a także interpretacji materiału badawczego. W niektórych przypadkach zaś recenzje sporządzone przez opiekuna pracy i recenzenta nie zawierają podstaw wystawionych ocen i bywają zawyżone.
- ✓ Kryteria kwalifikacyjne na studia pedagogiczne w UP-H są przejrzyste, a zasady i procedury rekrutacyjne w postępowaniu kwalifikacyjnym zapewniają równe szanse kandydatom w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

### **Dobre praktyki**

- ✓ Na Uczelni, w tym na prowadzonym kierunku pedagogika wpracowano ciekawą i wartą wyeksponowania ścieżkę pomocy osobom z niepełnosprawnością w procesie kształcenia. Otóż zwraca się baczną uwagę na prowadzenie zindywidualizowanego procesu kształcenia w odniesieniu do studentów z niepełnosprawnością. Po pierwsze nauczyciele stosują, jak wymaga tego sytuacja metody kształcenia dostosowane do indywidualnych potrzeb studenta, po drugie osoby z niepełnosprawnością otrzymują wsparcie i pomoc Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych UPH, z którym to Centrum i jego działalnością ZO PKA miał możliwość zapoznania się podczas wizytacji. Warto podkreślić, iż do dyspozycji osób z różnymi typami niepełnosprawności są m.in.: dla osób niewidzących i niedowidzących brajlowskie czytniki pisma, klawiatury brajlowskie, a osoby niesłyszące, bądź niedosłyszące w procesie kształcenia mają możliwość pracować na zajęciach z tłumaczem języka migowego.

### **Zalecenia**

- ✓ Na II stopniu kształcenia dokonać wskazania i spełnienia wymogu w zakresie wymogu zapewnienia studentowi elastyczności w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS.
- ✓ Wzmocnić opiekę promotorską, celem wyeliminowania usterek pojawiających się w pracach dyplomowych, szczególnie w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych, jak również analizy i interpretacji materiału badawczego prezentowanego w warstwie badawczej pracy dyplomowej.

### **Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia**

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3**

Wewnętrzny System Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia (WSZiDJK) na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach (WH

UPH; zatwierdzony przez Radę Wydziału *Uchwałą nr 152/2017 z dn. 31.05.2017r.*) jest spójny z Wewnętrznym Systemem Zapewniania Jakości Kształcenia UPH (*Uchwała Senatu nr 1/2015 z 14.01.2015r.*) i zakłada m.in.: stałe monitorowanie i analizowanie jakości kształcenia (w tym: ocenę przez studentów zajęć dydaktycznych oraz obsługi administracyjnej); unowocześnianie programów kształcenia oraz dopasowywanie ich do aktualnych potrzeb rynku pracy; doskonalenia systemu komunikacji z kandydatami na poszczególne kierunki studiów oraz rozwijanie współpracy ze studentami WH oraz z absolwentami; wykorzystywania opinii przedstawicieli rynku pracy w odniesieniu do realizowanych oraz wdrażanych programów kształcenia. W procesie zapewnienia jakości kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni (Władze WH, nauczyciele akademicki, pracownicy administracyjni, studenci, w tym Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego – WRSS, Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia – WKZiDJK) i zewnętrzni (absolwenci, przedstawiciele rynku pracy).

Zgodnie z zał. 6 do WSZiDJK WH (*Procedura okresowego przeglądu planów i programów kształcenia*) okresowego przeglądu i analizy planów i programów kształcenia studiów licencjackich, magisterskich dokonują Komisje Instytutowe przy współpracy z kierownikami katedr/zakładów, opiekunami specjalności i specjalizacji, nie rzadziej niż raz na jeden cykl kształcenia na danym kierunku. Przedmiotem oceny jest: a) zapewnienie spójności programów kształcenia z zakresem treści i efektów określonych przez KRK lub PRK lub standardy kształcenia dla danego kierunku studiów i z innymi aktami normatywnymi regulującymi zasady kształcenia, b) zapobieganie powtarzaniu się szczegółowych celów i treści kształcenia różnych przedmiotów, realizowanych w ramach określonego kierunku studiów, c) aktualizacja treści programowych i wykazu literatury, zgodnie z najnowszymi osiągnięciami danej dziedziny nauki, d) monitorowanie zgodności realizacji przedmiotów oraz form i warunków ich zaliczenia

z sylabusami danego przedmiotu. Wyniki okresowego przeglądu i analizy programów kształcenia dla poszczególnych kierunków wraz z wnioskami ewaluacyjnymi są przedstawiane Radom Instytutów przez Dyrektora oraz Kierowników Katedr/Zakładów w terminie umożliwiającym wprowadzenie w kolejnym r.a. rekomendowanych lub wymaganych zmian w programach kształcenia obowiązujących dla danego kierunku studiów. Gromadzone w toku procesu monitorowania wnioski są wykorzystywane podczas analizy planów i programów, dokonywanej w kolejnym cyklu kształcenia. W szczególnych przypadkach rekomendacje mogą zawierać zmiany, które należałoby wprowadzić w najbliższym możliwym terminie, nie czekając na koniec cyklu kształcenia.

W *Zarządzeniu Nr 72/2017 z dn. 27.07.2017r.* p. Rektor ustaliła:

*Zasady weryfikacji i stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia:* analiza weryfikacji i stopnia osiągnięcia efektów kształcenia obejmuje zajęcia dydaktyczne, realizowane wg planów studiów i programów kształcenia zgodnych z założeniami KRK; za analizę weryfikacji kierunkowych efektów kształcenia, realizowanych wg KRK, odpowiada dyrektor instytutu/kierownik katedry\*, który ww. analizę z przedmiotów/modułów zrealizowanych w danym roku akademickim (r.a.) na określonym kierunku studiów, przekazuje w formie raportu WSZiDJK (do 15.10. następnego r.a.). Na podstawie raportów, otrzymanych od dyrektorów instytutów/kierowników katedr\* (do 30.10.) WSZiDJK opracowuje pisemne sprawozdanie

z realizacji zakładanych efektów, które przedstawia na grudniowym posiedzeniu Rady Wydziału. Dziekan przesyła ww. sprawozdanie do Prorektora ds. studiów (do 30.12.).

*Zasady weryfikacji efektów kształcenia w odniesieniu do prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych:* mają na celu sprawdzenie zgodności ich treści z efektami kształcenia dla

przedmiotów/modułów oraz stopnia osiągnięcia efektów kształcenia dla tych przedmiotów/modułów; konieczne jest porównanie zagadnień ujętych w tych pracach z efektami kształcenia i określenie poziomu osiągnięcia ich przez studentów; w każdym semestrze należy poddać analizie i ocenie prace pisemne zaliczeniowe, projektowe i egzaminacyjne z wybranych przedmiotów na kierunku studiów, czego dokonuje zespół nauczycieli akademickich wskazany przez dyrektora instytutu/kierownika katedry\*, odpowiedzialnego za prowadzenie kierunku studiów; na wniosek komisji koordynator przedmiotu dostarcza jej prace; protokół z analizy i oceny weryfikacji efektów kształcenia powinien być opracowany w okresie do 30 dni po zakończeniu sesji egzaminacyjnej; w przypadku konieczności przeprowadzenia działań doskonalących, zalecenia są przekazywane koordynatorom przedmiotu/modułu; dokumentacja z tych działań powinna znajdować się w sekretariacie instytutu/sekretariacie obsługującym katedry\*; raport z podsumowania wyników tej oceny z ewentualnymi uwagami i zaleceniami jest przekazywany do WSZiDJK.

Załącznikami do ww. Zarządzenia są wzory dokumentów, tj.: 4 protokoły z: analizy i oceny weryfikacji efektów kształcenia w odniesieniu do prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych; analizy sylabusów; posiedzenia zespołu ds. oceny efektów kształcenia z analizy sylabusów; egzaminu przeprowadzanego w formie ustnej; 4 raporty: nauczyciela akademickiego-koordynatora przedmiotu/modułu kształcenia z weryfikacji i stopnia osiągnięcia przyjętych dla przedmiotu/modułu efektów kształcenia; nauczyciela akademickiego-koordynatora przedmiotu/modułu kształcenia ogólnouczonego i wydziałowego z weryfikacji i stopnia osiągnięcia przyjętych dla przedmiotu/modułu efektów kształcenia; dyrektora instytutu/kierownika katedry z osiągnięcia efektów kształcenia na kierunku studiów; z podsumowania wyników oceny weryfikacji efektów kształcenia w odniesieniu do prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych; wszystkie dostępne on-line (<https://wh.uph.edu.pl/pracownicy/wsziadjk>).

Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że:

1. *zakres i źródła informacji uwzględnianych w projektowaniu programu kształcenia* obejmują: dane pozyskane z rynku pracy, badania naukowe osób prowadzących zajęcia, KRK, PRK, osiągnięcia nauki, np. dot. nauczania języków obcych, wzorce międzynarodowe (w przygotowaniu projekt „podwójny dyplom);

2. *udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w projektowaniu programu kształcenia*: WH organizuje spotkania promocyjne dla kandydatów, do pracodawców wysyła pisma z prośbą o opinie nt. nowych specjalności (nie zawsze chcą odpisywać; na spotkaniu z pracodawcami przedstawiciel Wojewódzkiego Urzędu Pracy potwierdził otrzymywanie takich pism; inne osoby potwierdziły gł. opiniowanie studiów podyplomowych), WH jeździ także na spotkania do pracodawców (kontakty osobiste i pisemne); ZO sugeruje wprowadzenie ankiety dla pracodawców nt. programów kształcenia i wysyłania jej do placówek, gdzie studenci odbywają praktyki; Biuro Karier bada losy zawodowe absolwentów (przedłożono do wglądu m.in.: dane dot. rocznika 2014/2015 po roku od ukończenia studiów, badanie realizowane w 2016 r. - „*Jaka jest opinia absolwentów nt. stopnia przydatności wiedzy i umiejętności zdobytych na studiach w wykonywanej pracy?*”);

3. *zakres, systematyczność przeprowadzania i kompleksowość monitorowania oraz okresowego przeglądu programu kształcenia, a także oceny osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia*: zgodnie z Zarządzeniem Nr 72/2017 z dn. 27.07.2017r. ocena osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia dokonywana jest raz w roku (zbierane są

raporty wg powyżej opisanej procedury); w r.a. 2016/17 dokonano przeglądu wszystkich programów zgodnie z nowelizacją Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym* (przedłożono do wglądu m.in.: „*Wytyczne do zmian w planach studiów*”, w oparciu o *Uchwałę Senatu Nr 1/2017 z dn. 25.01.2017r. w sprawie ustalenia wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w zakresie warunków jakim powinny odpowiadać plany studiów i programy kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia, studiach trzeciego stopnia i studiach podyplomowych oraz kursach dokształcających*, które mają być zastosowane do wszystkich specjalności na kierunkach od r.a. 2017/18. Wprowadzone zmiany dotyczą przedmiotów: język obcy I, II i specjalistyczny; technologia informacyjna; wychowanie fizyczne; 1 ogólnouczelniany; 2 z obszaru nauk humanistycznych; 2 z obszaru nauk społecznych; 1 fakultatywny w języku obcym, w tym: liczby godzin na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych oraz punktów ECTS);

4. *udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w monitorowaniu i okresowym przeglądzie programu kształcenia oraz w ocenie osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia:*

w posiedzeniach WKZiDJK bardzo aktywnie uczestniczy przedstawiciel doktorantów i zgłasza wiele uwag, które są następnie umawiane (także zatwierdzone) przez Komisję, która po zebraniu wszystkich uwag zgłasza je zbiorczo do Rektora; student-członek Komisji nie pojawia się na posiedzeniach (informacja uzyskana od Przewodniczącej Komisji);

5. *zakres i źródła danych wykorzystywanych w monitorowaniu, okresowym przeglądzie programów kształcenia oraz w ocenie osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia, a także metody analizy danych i opracowania wyników:* ww. 4 raporty i 4 protokoły (podobne narzędzia analizy wskazywało już *Zarządzenie Rektora Nr 19/2015 z dn. 26.03.2015r.*), sprawozdania

z ankiet i hospitacji, analizy i oceny weryfikacji efektów kształcenia, analizy sylabusów, itd.; porównania zebranych materiałów do lat poprzednich i innych uczelni (przedłożono do wglądu m.in.: 2 „*Sprawozdania z hospitacji zajęć na WH za r.a. 2016/17*);

6. *sposób wykorzystania wyników monitorowania, okresowego przeglądu programu kształcenia oraz oceny osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia, a także zewnętrznych ocen jakości kształcenia jako podstawy doskonalenia programu kształcenia:* w Inst. Pedagogiki (obecna nazwa - „Inst. Edukacji”) we wszystkich raportach dot. weryfikacji efektów kształcenia stwierdzono spełnienie wsz. efektów założonych w sylabusach (w 4 raportach za sem. zimowy zaproponowano zwiększenie nakładu pracy studentów, w 2 raportach za sem. letni - rezygnację z kolokwium), we wsz. sylabusach spełniono wymagania sprawdzalności efektów kształcenia, wsz. efekty i sposób ich weryfikacji sformułowano w sposób zrozumiały, formy i warunki zaliczenia przedmiotu określono jednoznacznie, wskazano właściwą literaturę przedmiotu; w celu dalszego doskonalenia zaproponowano zmiany: uaktualnienie lub uzupełnienie literatury przedmiotu – 5 sylabusów; zmiana założeń i celów przedmiotu – 1; zmiana, weryfikacja lub uzupełnienie treści kształcenia – 7; zmiana warunków zaliczenia przedmiotu – 11; zmiana koordynatora – 1 (przedłożono do wglądu m.in.: „*Sprawozdanie z oceny jakości kształcenia na WH UPH w Siedlcach w r.a. 2015/16*”; wnioski wynikające z oceny: zmniejszył się odsetek nauczycieli prowadzących zajęcia niezgodnie z posiadaną specjalnością lub prowadzonymi badaniami ale zwiększył się odsetek tematów prac dyplomowych prowadzonych niezgodnie

z posiadaną przez promotora specjalnością lub prowadzonymi badaniami; zwiększyła się liczba doktorów prowadzących seminaria magisterskie ale zmniejszyła się liczba samodzielnych pracowników naukowych prowadzących seminaria licencyjne; zmniejszył się odsetek prac dyplomowych przekraczających współczynniki w systemie antyplagiatowym i odsetek

egzaminów dyplomowych odbywających się w II terminie; obniżyła się średnia ocen z egzaminów dyplomowych; zmniejszył się odsetek egzaminów zdawanych w II i III terminie sesji; wzrosła średnia ocena z egzaminów; zwiększyła się liczba studentów biorących udział w badaniach ankietowych; obniżyła się średnia ocena: ze wszystkich ankiet, prowadzonych przedmiotów, ocena nauczycieli; zwiększył się odsetek przedmiotów i nauczycieli ocenionych na 5,0; ale pojawiły się przedmioty i nauczyciele ocenieni poniżej 3,0);

7. *skuteczność działań doskonalących podejmowanych na podstawie wykorzystania wyników monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia oraz oceny osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia a także zewnętrznych ocen jakości kształcenia*: dokonywana corocznie ocena osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia (zbierane są raporty wg powyżej opisanej procedury) oraz monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia pełnią funkcję kontrolną nad nauczycielami akademickimi i wspomagają ich systematyczność (konieczność przygotowania materiałów do raportów); na posiedzeniach WKZiDJK omawiane są, np. ww. raporty oraz propozycje nowych kierunków/specjalności referują ich autorzy (przedłożono do wglądu m.in.: protokoły z posiedzeń WKZiDJK za r.a. 2016/17).

WH opracował w ramach WSZiDJK *Procedurę przygotowania i obrony prac dyplomowych*. ZO zwraca jednakże uwagę, iż nie działa ona tak do końca skutecznie, gdyż analiza prac dyplomowych wykazała różne usterki i niedociągnięcia, opisane powyżej w Kryterium 2, które należałoby wyeliminować, a także zwrócić większą uwagę na dobór promotorów i recenzentów i wzmocnić ich opiekę nad pracą.

Uczelnia uważa uzyskanie odpowiedzi na pytanie ankietowe: „*Jaka jest opinia absolwentów nt. stopnia przydatności wiedzy i umiejętności zdobytych na studiach w wykonywanej pracy*” za znaczące z punktu widzenia działań w zakresie dostosowania programów nauczania i tworzenia nowych kierunków, ale także rozwijania nowych form doskonalenia, tzw. kompetencji „miękkich”, w tym samodzielności i myślenia strategicznego w celu zwiększenia szans na nabycie i rozwijanie kompetencji studentów w odpowiedzi na oczekiwania rynku pracy. W tym zakresie istotne jest budowanie relacji uczelni z potencjalnymi pracodawcami i organizacjami, w których odbywać się mogą praktyki/staże. Ww. nowa ankieta dla absolwentów WH zawiera także pytanie nt.: *Oceny programu studiów (Wartość merytoryczna zajęć dydaktycznych, Organizacja praktyk, Dostosowanie treści programowych do podjęcia pracy w wyuczonym zawodzie, Doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym, Rozwijanie umiejętności pracy, w zespole, Kształtowanie umiejętności prowadzenia profesjonalnej dyskusji oraz argumentowania i prezentacji własnych poglądów, Doskonalenie umiejętności uczenia się)*.

Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni WH UPH mają zapewniony dostęp do informacji nt. programu kształcenia i realizacji procesu kształcenia, zarówno w wersji elektronicznej, jak i papierowej (tablice informacyjne). Na stronie internetowej Wydziału (<https://wh.uph.edu.pl/>) stworzono m.in. następujące zakładki: WYDZIAŁ (Baza dydaktyczna, Dziekanat, Struktura); PRACOWNICY (Akty prawne, Archiwum Prac Dyplomowych (APD), Biblioteka Główna UPH, Erasmus+, Otwarty System Antyplagiatowy (OSA), USOSweb, WSZiDJK, Wzory druków dla pracowników); KANDYDACI (Internetowa Rejestracja Kandydatów (IRK), Internetowa Rejestracja Kandydatów | studia podyplomowe (IRK SP), Zasady i terminy rekrutacji w UPH); STUDENCI (Archiwum Prac Dyplomowych (APD), Biblioteka Główna UPH, Biuro Karier, Centrum Kształcenia i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Druki (formularze), Erasmus+, Indywidualna organizacja studiów (IOS), Organizacja roku akademickiego, Opłaty za studia, Otwarty System Antyplagiatowy (OSA), Regulamin studiów, Rozkłady zajęć, Samorząd Studentów WH, Sprawy studenckie, Studenckie Koła Naukowe,



USOSweb, Zapisy na zajęcia); STUDIA DOKTORANCKIE; POSTĘPOWANIA AWANSOWE; NAUKA.

Przekazywane informacje są uaktualniane na bieżąco, zrozumiale oraz zgodne z potrzebami odbiorców, tj. zgodnie z WSZiDJK, w trybie ciągłym monitorowana jest strona internetowa Wydziału oraz strony instytutów, a dodatkowo przed rozpoczęciem każdego roku akademickiego przeprowadzana jest kontrola w zakresie udostępniania studentom elektronicznych zapisów programów i planów studiów oraz sylabusów przedmiotowych. Ponadto stałemu monitoringowi podlegają informacje udostępniane na stronie internetowej UPH w zakładce KANDYDACI, w tym w szczególności: charakterystyka prowadzonych na Wydziale kierunków studiów, warunki i tryb rekrutacji na prowadzone przez Wydział kierunki studiów.

Jak wspomniano, w zakładce PRACOWNICY (<https://wh.uph.edu.pl/pracownicy/wszidjk>) znajdują się także informacje nt.: „WSZiDJK na WH” oraz ww. wzory dokumentów dot. weryfikacji efektów kształcenia (4 protokoły i 4 raporty).

ZO PKA sugeruje, aby w tej zakładce zamieścić także ogólne zbiorowe opracowania dot. wyników ankiet studentów i absolwentów oraz wdrożonych na ich podstawie działań naprawczych, w celu zachęcenia większej liczby studentów i absolwentów do ich wypełniania. Można tu również przenieść (ze strony <https://wh.uph.edu.pl/o-wydziale/komisje-wydzialowe>) aktualny skład Wydziałowej Komisji ds. Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia oraz opisać jej cele i zadania (zawarte w „WSZiDJK na WH”), terminy i tematykę spotkań, itp.

Wydział stara się badać ogólny dostęp do informacji na swój temat na różne sposoby, np. ankieta prowadzona wśród studentów I roku WH, zawiera m.in. pytanie: *Skąd czerpał(a) Pan/Pani wiedzę o uczelni, wydziale czy kierunku (można zaznaczyć kilka opcji)?* – zgodnie z wynikami raportu z tego badania (2016/17) ankietowani najczęściej wskazywali: Internet (ok. 82%) oraz opinię znajomych (ok. 45%); *Z jakiego obszaru Pan/Pani pochodzi?* – ponad połowa studentów (ok. 55%) pochodzi z terenów wiejskich. WH dzięki tym danym wie, w jakie źródło informacji najlepiej zainwestować i w jakich okolicach organizować akcje promocyjne. Ankieta dla absolwentów WH (zał. Nr 5 do WSZiDJK z dn. 31.05.2017r.) zawiera m.in. pytanie: *Proszę ocenić funkcjonowanie wybranych elementów organizacyjnych UPH (Dziekanatu WH, Strony internetowej WH, Samorządu Studenckiego WH, Biblioteki UPH, Biura Karier UPH).*

Jednakowoż, do tej pory nie opracowano w ramach WSZiDJK na WH procedury analizy dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach, np. jako dodatkowe pytanie do ankiet już funkcjonujących.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Zdaniem ZO mocną stroną WSZiDJK są formalnie opracowane procedury dot. okresowego przeglądu i analizy planów i programów kształcenia, a także zasady weryfikacji i stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (w tym prac zaliczeniowych, projektowych i egzaminacyjnych), natomiast słabą – znikome zaangażowanie w ten proces studentów i pracodawców. Z uwagi na fakt, iż część procedur została wprowadzona niedawno, tj. w 2017r., ich skuteczność będzie można ocenić dopiero w terminie późniejszym. Jednakowoż wyniki działań podejmowanych przez WH, jak np. zaprezentowane powyżej „*Sprawozdanie z oceny jakości kształcenia na WH UPH w Siedlcach w r.a. 2015/16*” czy „*Przegląd wszystkich programów w r.a. 2016/17*” świadczą o tym, że prowadzone przez WH analizy i przeglądy są wykorzystywane w rzeczywistym funkcjonowaniu systemu i doskonaleniu programu.

Interesariusze wewnętrzni (Władze WH, nauczyciele, pracownicy, studenci, WRSS, WKZiDJK) oraz zewnętrzni (absolwenci, przedstawiciele rynku pracy) mają możliwość uczestniczenia w projektowaniu, zatwierdzaniu, monitorowaniu i okresowym przeglądzie



programu kształcenia, jednak nie zawsze jest to uczestnictwo aktywne, a w przypadku np. studentów raczej bierne. Student-członek WKZiDJK nie pojawia się na jej posiedzeniach (bardzo aktywny jest przedstawiciel doktorantów). WRSS ma w swoich kompetencjach opiniowanie nowych programów studiów, ale do tej pory nie mieli uwag do przedłożonych propozycji, dlatego zaopiniowali je pozytywnie. WH wysyła pisma do pracodawców z prośbą o opinie nt. nowych specjalności, ale oni nie zawsze chcą odpisywać.

Studenci uczestniczą w ankietyzacji (elektroniczne badania ankietowe prowadzone przez USOS), ale nie otrzymują informacji zwrotnej nt. wyników ankiet oraz działań podjętych na tej podstawie i nie interesują się tą kwestią. Dodatkowo uważają, że wprowadzenie papierowych ankiet (na ostatnich zajęciach) zdecydowanie poprawiłoby ich zwrotność.

Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni WH UPH potwierdzili na spotkaniach, że mają zapewniony dostęp do informacji nt. programu kształcenia i realizacji procesu kształcenia, zarówno w wersji elektronicznej, jak i papierowej (tablice informacyjne), a przekazywane informacje są uaktualniane na bieżąco, zrozumiałe oraz zgodne z ich potrzebami.

Podsumowując, według ZO PKA obecnie funkcjonujący na WH UPH w Siedlcach WSZiDJK w zakresie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia oraz publicznego dostępu do informacji jest skuteczny, ale w celu jego dalszego doskonalenia należy wprowadzić opisane poniżej poprawki.

### **Dobre praktyki**

Ankieta dla studentów I roku WH, zawiera m.in. pytanie: *Skąd czerpał(a) Pan/Pani wiedzę o uczelni, wydziale czy kierunku (można zaznaczyć kilka opcji)?* WH dzięki wynikom uzyskanym z tego badania wie, w jakie źródło informacji najlepiej zainwestować i w jakich okolicach organizować akcje promocyjne.

### **Zalecenia**

ZO sugeruje:

- 1) wprowadzenie ankiety dla pracodawców nt. programów kształcenia i wysyłania jej do placówek, gdzie studenci odbywają praktyki;
- 2) wprowadzenie ankiety dot. jakości kształcenia, która będzie zawierała pytania nt. oceny publicznego dostępu do informacji lub dodanie ich do ankiet już funkcjonujących;
- 3) lepsze doinformowanie studentów, m.in. nt.: roli ich przedstawiciela w WKZiDJK, celu ankietyzacji, jej wynikach oraz sposobu ich wykorzystania, konkretnych działań podejmowanych w wyniku przeprowadzonych badań, programu kształcenia i procedur jego toku dla kandydatów na studia;
- 4) dopracowanie procedury przygotowania i obrony prac dyplomowych (w zakresie opisanym powyżej), aby mogła działać skuteczniej;
- 5) zamieszczenia na stronie - <https://wh.uph.edu.pl/pracownicy/wszidjk>, gdzie znajdują się informacje nt.: „WSZiDJK na WH” oraz wzory dokumentów także aktualnego składu WKZiDJK wraz z jej celami i zadaniami;
- 6) zamieszczenia w ww. zakładce ogólnych zbiorowych opracowań dot. wyników ankiet studentów i absolwentów oraz wdrożonych na ich podstawie działań naprawczych, w celu zachęcenia większej liczby studentów i absolwentów do ich wypełniania.

#### **Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia**

- 4.1.Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2.Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3.Rozwój i doskonalenie kadry

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4**

Uczelnia spełnia formalne wymogi minimum kadrowego wynikające z Rozporządzenia o warunkach prowadzenia studiów. Do minimum zgłoszono 9 samodzielnych nauczycieli akademickich, w tym 7 doktorów habilitowanych, 2 profesorów, oraz 15 doktorów. Dorobek naukowy osób z minimum kadrowego mieszą się głównie w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie pedagogika (22 osoby). Jedna z osób zgłoszonych do minimum posiada dorobek w dyscyplinie psychologia, jedna w obszarze nauk humanistycznych, w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie filozofia. Dla wszystkich tych osób Jednostka stanowi podstawowe miejsce pracy. Zespół Oceniający do minimum kadrowego zaliczył wszystkie proponowane przez uczelnię osoby. Przy zaliczeniu osób do minimum kadrowego ZO musiał rozstrzygnąć kwestię przypisania kierunku do obszarów i dyscyplin naukowych. Uczelnia przypisała kierunek do obszaru nauk humanistycznych i społecznych, jednak wskazała w nich tylko jedną dyscyplinę naukową, pedagogikę. Z formalnego punktu widzenia takie przypisanie kierunku nie pozwala na zaliczenie osób do minimum kadrowego z dorobkiem w dyscyplinie psychologia oraz filozofia. Jednak po analizie efektów kształcenia ZO stwierdził, że z merytorycznego punktu widzenia przypisanie osób z tych dyscyplin do minimum kadrowego jest zasadne. Oznacza to, że nieprawidłowo przypisano kierunek tylko do dyscypliny pedagogika i to należy skorygować.

Ponadto grupę nauczycieli z minimum kadrowego wspiera 18 osób spoza minimum, które prowadzą zajęcia dydaktyczne na wizytowanym kierunku. W grupie tej jest dwóch profesorów, trzech doktorów habilitowanych, dziewięciu doktorów oraz czterech magistrów.

Liczebność oraz struktura kwalifikacji nauczycieli wraz z dorobkiem naukowym i doświadczeniem zawodowym zdobytych poza Uczelnią, w tym w szczególności nauczycieli stanowiących minimum kadrowe, są zgodne z efektami i treściami kształcenia określonymi dla ocenianego kierunku. W zdecydowanej większości przeważają kwalifikacje i dorobek w dyscyplinie pedagogika (ponad 95%) i są uzupełniane dorobkiem i kwalifikacjami z dyscyplin pomocniczych (psychologii, filozofii). Taka struktura kwalifikacji i dorobku zapewnia odpowiednią kompleksowość i różnorodność w kontekście możliwości osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Sprzyja temu także zakres badań naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich, szczególnie tych wchodzących w skład minimum kadrowego. Są one prowadzone zarówno w obszarach i dyscyplinach, z których wywodzą się kierunkowe efekty kształcenia, jak i w zakresie specjalności realizowanych w ramach kierunku pedagogika. Kadra posiada doświadczenie w realizacji projektów badawczych, które są prowadzone zarówno w obszarach i dyscyplinach, z których wywodzą się efekty kształcenia realizowane na kierunku, jak i w zakresie specjalności realizowanych w ramach przygotowania specjalnościowego. Dorobek i doświadczenie kadry w prowadzeniu badań są zorientowane w zdecydowanej mierze na projektach resocjalizacyjnych oraz edukacji wczesnoszkolnej. Przykładowa tematyka badań: "Analiza i zastosowanie technik diagnostycznych w badaniach nieprzystosowania społecznego dzieci i młodzieży"; Edukacja przedszkolna wobec wyzwań współczesności"; "Diagnoza wykluczenia społecznego". Jest to zgodne z prowadzonymi specjalnościami kształcenia.

Analiza dokumentacji pracowników wraz z dokumentacją procesu kształcenia pozwala stwierdzić, że nauczyciele akademicy posiadają niezbędne kompetencje dydaktyczne do zrealizowania zakładanych efektów kształcenia. Metody dydaktyczne nauczycieli są

zróżnicowane, pozwalają angażować studentów w proces dydaktyczny i są adekwatne do rodzajów prowadzonych zajęć. Prawidłowość kompetencji dydaktycznych kadry potwierdziły hospitacje zajęć w trakcie wizytacji.

Duży potencjał kadry uczelni pozwala na prawidłową obsadę zajęć dydaktycznych. W tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości. Analiza dorobku naukowego oraz doświadczenie zawodowego nauczycieli prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku wskazuje na staranny dobór kadr adekwatny do realizowanych efektów kształcenia. Przydział zajęć dydaktycznych jest proponowany przez kierowników katedr i zatwierdzany przez dyrekcję Instytutu Edukacji. W obsadzie zajęć teoretycznych podstawowe kryterium stanowią badania naukowe prowadzone w zakresie danego modułu kształcenia. Seminaria dyplomowe prowadzą doświadczeni nauczyciele akademicy prowadzący badania naukowe zgodne z kierunkowymi efektami kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym prowadzą osoby posiadające kwalifikacje metodyczne. Obsada zajęć dydaktycznych podlega corocznej ewaluacji. Pod uwagę przy ewentualnej zmianie prowadzących brane są opinie interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych.

Politykę kadrową Uczelni w ramach wizytowanego kierunku należy uznać za właściwą. Uczelnia stara się by trzon kadry stanowiły osoby, dla których Jednostka jest podstawowym miejscem pracy. Dla nauczycieli stanowiących minimum kadrowe Jednostka stanowi podstawowe miejsce pracy. Pozytywnie należy ocenić kompleksowość i wieloaspektowość sposobów oceny jakości kadry. Stosowane kryteria oceny nauczyciela spełniają wymogi oceny akademickiej. Wszyscy nauczyciele podlegają systematycznej ocenie w zakresie pracy naukowej i organizacyjnej. Podstawą oceny jest dorobek naukowy afiliowany przy UPH w Siedlcach. Wśród studentów dwa razy w roku przeprowadza się ankiety oceniające jakość zajęć dydaktycznych. Zajęcia dydaktyczne są hospitowane we wszystkich grupach wykładowych, laboratoryjnych i konwersacyjnych. Ponadto oceniana jest działalność organizacyjna wykładowców, w tym aktywizację studentów do pracy badawczej, praca w komisjach uczelnianych, zaangażowanie w projekty naukowe międzyuczelniane i zagraniczne, wprowadzenie innowacyjnych metod kształcenia. Uczelnia deklaruje, że dla poprawy jakości dydaktycznej kadry organizowane są warsztaty doskonalące. Wydział wspiera pracowników w procedurach awansowych oraz w działalności naukowej. Pracownicy na spotkaniu z ZO wskazywali na liczne przykłady wsparcia finansowego ich projektów badawczych, publikacji i wyjazdów konferencyjnych. Część pracowników otrzymała nagrody Rektora Uczelni za działalność dydaktyczną i naukową. W latach 2014-2017 awanse uzyskało trzech doktorów, dwóch doktorów habilitowanych i jeden profesor zwyczajny.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Uczelnia wykazuje poprawną politykę kadrową zapewniającą właściwe minimum kadrowe dla ocenianego kierunku. Mechanizmy oceny kadrowej oraz jakości zajęć dydaktycznych są poprawne i typowe dla Uczelni Uniwersyteckiej. Kadre pozyskuje się głównie poprzez procedury awansowe. Nie stwierdzono nieprawidłowości w obsadzie zajęć dydaktycznych.

### **Dobre praktyki**

Wszystkie zajęcia dydaktyczne prowadzone są wraz z tłumaczem języka migowego.

### **Zalecenia**

Brak.

## **Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5**

Jednostka uznając praktyczne wymogi zawodu pedagoga przywiązuje duże znaczenie do współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, w tym z placówkami regionu, w których realizowana jest praca pedagogiczna. Współpracę taką Uczelnia eksponuje w swojej misji i strategii. W dokumentacji Jednostki prowadzącej wizytowany kierunek znajdujemy wykaz placówek edukacyjnych, opiekuńczych i resocjalizacyjnych, z którymi nawiązano współpracę. Wśród 28 podmiotów są między innymi: Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Jaworku, Zakład Karny w Siedlcach, Zakład Poprawczy w Mrozach, Szkoły Podstawowe nr 4 i 6 w Siedlcach, Zespół Szkół w Sokołowie Podlaskim, Mazowieckie Kuratorium Oświaty, Wojewódzki Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Kultury w Siedlcach, Psychologiczno-pedagogiczna Poradnia w Siedlcach.

Jednostka w załączniku 3.2 Raportu Samooceny wyjaśniła szczegółowo charakter i zakres współpracy interesariuszami zewnętrznymi. Jest ona wielozakresowa. Dla części studentów placówki współpracujące są miejscem praktyk i hospitacji zajęć praktycznych. W kontekście prowadzonej specjalności nauczycielskiej oraz resocjalizacyjnej współpraca ta jest podstawą prawidłowości procesu kształcenia. Na wizytowanym kierunku część zajęć dydaktycznych (metodycznych) odbywa się w placówkach współpracujących. Wpływ współpracy z interesariuszami zewnętrznymi na realizację efektów kształcenia na ocenianym kierunku jest bezpośredni i pośredni. Bezpośredni poprzez konsultacje programowe jakie odbywają się cyklicznie z pracodawcami (jednostka posiada dokumentację takich konsultacji). Konsultowane są zarówno prace ewaluacyjne na specjalnościach, jak i programowe przy opracowywaniu nowych specjalności kształcenia. Również w trakcie rozmów z kadrami akademicką potwierdzono wpływ współpracy z otoczeniem na koncepcję kształcenia na ocenianym kierunku. Na spotkaniu z interesariuszami zewnętrznymi przybyło ponad 40 przedstawicieli współpracujących placówek i instytucji. Przedstawiono konkretne formy współpracy w ramach wizytowanego kierunku. Część z pracodawców deklarowała iż zatrudniła absolwentów kierunku pedagogika i nie wyklucza takich zatrudnień w przyszłości. Ogólnie pracodawcy wyrażali zadowolenie z osiągniętych przez studentów efektów kształcenia. Postulowali jednak zwiększenie ilości zajęć i treści praktycznych na kierunku. Ze współpracy w ramach kierunku pedagogika zadowolenie wyrażali także przedstawiciele miasta Siedlce. Na spotkaniu przedstawiano szczegóły tej współpracy.

Jednostka w ramach ocenianego kierunku współpracuje także naukowo z podmiotami zewnętrznymi regionu. Są to głównie inne Uczelnie z którymi prowadzone są badania naukowe, np. związane z potrzebami edukacyjnymi w szkolnictwie wyższym (głównie Uczelnie regionu to jest Warszawy, Lublina, Olsztyna). Jednostka prowadząca wizytowany kierunek może pochwalić się programami naukowymi przygotowującymi studentów niepełnosprawnych do szkolnictwa wyższego.

## **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Poziom i zakres współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym Uczelni w ramach kierunku pedagogika jest satysfakcjonujący, a jego charakter wynika z specyfiki kształcenia pedagogów. Potwierdzono to zarówno poprzez dokumentację wizytowanego kierunku, jak i bezpośrednio w rozmowach z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi (kadram i studentami). Silną stroną Jednostki jest współpraca w regionie z placówkami edukacyjnymi i resocjalizacyjnymi oraz ewaluacja procesu kształcenia pod wpływem tej współpracy. Pod wpływem tej współpracy ewaluowane są programy kształcenia i charakter praktyk studenckich. W dokumentacji Jednostki wskazano przykłady oddziaływania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym na realizację programu kształcenia, w tym na możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

## **Dobre praktyki**

brak

## **Zalecenia**

brak

## **Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6**

Jednostka poprawnie kreuje warunki sprzyjające procesowi umiejdzynarodowieniu procesu kształcenia. W latach 2014/2015 zatrudniono na wizytowanym kierunku trzech profesorów wizytujących, dwóch z Uniwersytetu Sofijskiego w Bułgarii, jednego z Uniwersytetu Pedagogicznego z Moskwy. W roku akademickim 2015/2016 zatrudniono kolejnego profesora z Uniwersytetu Sofijskiego. W roku 2016/2017 zajęcia prowadziło dwóch profesorów z Bułgarii oraz jeden z Uniwersytetu Petersburskiego w Rosji. Zajęcia prowadzone były w języku angielskim i polskim na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Profesorowie wizytujący zostali poproszeni również o prezentacje koncepcji kształcenia pedagogów na swoich macierzystych uczelniach. Uczelnia deklaruje, że na podstawie tych doświadczeń sformułowano rekomendacje do wprowadzenia zmian w procesie kształcenia na wizytowanym kierunku, dotyczyły one między innymi zwiększenia liczby godzin zajęć obcojęzycznych. W konsekwencji tej współpracy na studiach drugiego stopnia wprowadzono przedmiot *język obcy specjalistyczny* oraz fakultatywny moduł kształcenia w języku obcym. Ponadto zapewniono udział studentom niesłyszącym w lektoracie języka angielskiego migowego.

Na wizytowanym kierunku prowadzone są również obowiązkowe lektoraty z języków obcych oraz zajęcia anglojęzyczne prowadzone przez nauczycieli przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+. W roku akademickim 2013/2014 w ramach projektu "Zagraniczna mobilność" studenci mieli możliwość uczestniczenia w podstawowym kursie języka włoskiego. Jednostka, w której jest prowadzony wizytowany kierunek ma podpisane 10 umów bilateralnych z Uczelniami Zagranicznymi. Zakres współpracy z tymi Uczelniami jest zróżnicowany. Podstawą współpracy jest wymiana studentów i nauczycieli akademickich. Z częścią zagranicznych podmiotów następuje wymiana doświadczeń doskonalących proces kształcenia, między innymi na temat doskonalenia kadry dydaktycznej, realizacji staży naukowych, współpracy naukowej, wdrażania innowacyjnych technologii.

Istotną rolę w procesie umiędzynarodowienia stanowi udział Jednostki w programie Erasmus+ i programie CEEPUS. W latach 2014/2017 z programu korzystało aż 37 wykładowców prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku. W tym samym czasie Jednostkę odwiedziło 10 wykładowców, którzy poprowadzili zajęcia na kierunku pedagogika. W tym samym czasie z programu skorzystało jedynie trzech studentów.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Umiędzynarodowienie jest silną stroną Jednostki, w której jest prowadzony kierunek pedagogika. Szczególnie zwraca uwagę zatrudnianie profesorów wizytujących oraz duża mobilność wykładowców w ramach programów Erasmus + i CEEPUS. Umiędzynarodowienie znajduje swoje odzwierciedlenie w doskonaleniu procesu kształcenia. W jego wyniku poprawiono w ostatnich latach ofertę kształcenia w językach obcych oraz poziom i zakres kształcenia językowego. Słabsza strona procesu jest niskie zainteresowanie studentów wymianą zagraniczną.

### **Dobre praktyki**

Wprowadzenie dodatkowego lektoratu specjalistycznego na studiach II stopnia można uznać za praktykę godną naśladowania.

### **Zalecenia**

brak

## **Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia**

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7**

Wydział Humanistyczny posiada bardzo dobre warunki do prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunku pedagogika.

W budynku Wydziału Humanistycznego wszystkie sale dydaktyczne wyposażone są w podwieszane projektory multimedialne, ekran, komputer stacjonarny z dostępem do Internetu i monitor w odtwarzaczem VHS, DVD, zainstalowany system audio-wizualny, dzięki któremu prowadzący mogą podczas zajęć przedstawiać tematyczne filmy, audycje i inne formy prezentacji, urozmaicające oraz rozszerzające treści programowe, wizualizery, tablice interaktywne, - tablice mobilne, stoliki i krzesła, biurko. W budynku WH znajdują się pomieszczenia ułatwiające realizację badań naukowych, czyli np.: prowadzenie zajęć dla dzieci z ASD i obserwację ich zachowań. Uczelnia udostępnia pracownikom pomieszczenia Wydziału Humanistycznego w celu prowadzenia warsztatów, dzięki którym pracownicy zdobywają materiały do tworzenia planów badawczych i prowadzenia badań.

Pracownicy naukowo-dydaktyczni i studenci mają dostęp do sprzętu multimedialnego, czyli: tablic interaktywnych, komputerów, zestawu do prowadzenia wideokonferencji, mają również ułatwiony dostęp do baz naukowych, oprogramowania do obliczeń statystycznych, programów graficznych.

Ponadto, pomieszczenia do prowadzenia zajęć dydaktycznych na kierunku Pedagogika wraz z materiałami do wykorzystania przez studentów i nauczycieli akademickich są wyposażone w:

artykuły papiernicze i biurowe do wykorzystania na ćwiczeniach, szkolne pomoce dydaktyczne, wyposażenie do zajęć z ratownictwa przedmedycznego, materiały dydaktyczne w salach muzycznych do realizacji zajęć na modułach specjalnościowych na kierunku pedagogika (Fortepiany, pianina, pianino cyfrowe yamaha, organy piszczałkowe, organy cyfrowe, keyboardy, metalofon basowy, ksylofon basowy, komputer do nagrań APPLE IMAC, mikser/interface audio MIDAS Venice F-16, mikrofony, kolumny, wideoprojektor z mocowaniem do projektora, zestaw głośnikowy BOSE, moduł kontrolera systemu sterowania, katedra z wbudowanym wyposażeniem AV, radiomagnetofon, flety, gitara, zestaw instrumentów perkusyjnych, amplituner, odtwarzacz cd, kociołki dziecięce, dzwonki, słuchawki studyjne, wzmacniacze, mikser foniczny, ksylofony, metalofony, bongosy, bębny, talerze, ekran projekcyjny, metronom, akordeon, instrumenty Orfa, kokiryko, tamburyn, agogobell, chimes, zestaw instrumentów perkusyjnych, zestaw instrumentów NINO, gramofon, pulpity do nut, wideoprojektor, czynele, djembe, płytoteka, taśmoteka, literatura muzyczna). W Wydziale znajdują się także pracownie: Pracownia historii sztuki do realizacji zajęć na specjalności animacja kultury z arteterapią, Pracownia fotograficzna. Atelier, magazyn atelier foto, ciemnie - do realizacji zajęć na specjalności animacja kultury z arteterapią, Pracownia grafiki komputerowej do realizacji zajęć z metodologii badań pedagogicznych na kierunku Pedagogika I stopnia i metodologii badań pedagogicznych z elementami statystyki oraz technologii informacyjnej, 2 pracownie malarskie do realizacji zajęć z metodyki edukacji plastycznej w przedszkolu i na I etapie edukacyjnym na kierunku Pedagogika sp. edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym, Pracownia rysunku do realizacji zajęć z metodyki edukacji plastycznej w przedszkolu i na I etapie edukacyjnym na kierunku Pedagogika sp. edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym, Materiały dydaktyczne – pierwsza pomoc - do zajęć z ratownictwa przedmedycznego i edukacji dla bezpieczeństwa (Aparat do ćwiczeń i masażu serca, torba medyczno-sanitarna z wyposażeniem, defibrylator szkoleniowy automatyczny Trainer AED, Poglądowe tablice dydaktyczne z pierwszej pomocy przedmedycznej, Fantom do resuscytacji niemowlęcia Ambu Baby, Fantom do resuscytacji osoby dorosłej Little Anne, Tantom Ambu).

Pracownicy naukowo-dydaktyczni i studenci kierunku Pedagogika mają bezpośredni dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnej (Internet, oprogramowanie specjalistyczne do prowadzenia wideokonferencji) w salach wykładowych i seminaryjnych oraz pracowniach komputerowych. Wykorzystują je do pogłębiania wiedzy, zdobywania informacji, nawiązywania kontaktów krajowych i międzynarodowych, prowadzenia wideokonferencji.

Budynek Wydziału Humanistycznego jest przystosowany dla osób niepełnosprawnych, czyli: zamontowane są dwie windy,

- w salach dydaktycznych z siedziskami przymocowanymi trwale do podłogi znajdują się specjalne stoliki (po 1 lub 2 szt. w każdej sali) dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich,

- osoby z uszkodzeniami narządu wzroku mogą poruszać się w gmachu wykorzystując przy tym informację wizualną wykonaną specjalną techniką z tekstem wydrukowanym alfabetem Braille'a,

- dla osób z uszkodzeniami narządu słuchu w 7 salach dydaktycznych zainstalowano pętle indukcyjne,

- tablice interaktywne.

Pracownicy i Studenci cenią sobie nowoczesną infrastrukturę Wydziału, która w wysokim i ponadprzeciętnym stopniu umożliwia realizację różnego rodzaju zajęć.

ZO PKA ocenia wyróżniająco tę infrastrukturę.

Na terenie kampusu w pobliżu wydziału mieści się nowoczesna biblioteka hybrydowa, która łączy elementy biblioteki tradycyjnej, elektronicznej i cyfrowej, zapewnia szybki,

bezpośredni dostęp do zasobów drukowanych i e-zasobów. W swojej działalności wykorzystuje najnowocześniejsze formy realizacji przekazu wiedzy i informacji. System biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach tworzą: Biblioteka Główna i wchodzące w jej skład biblioteki specjalistyczne z zakresem tematycznym zbiorów związanym z dyscyplinami wiedzy odnoszącymi się do stosownych kierunków studiów. Biblioteka gromadzi dokumenty w formie tradycyjnej (książki, czasopisma, zbiory specjalne, broszury informacyjne) oraz elektroniczne (CD-ROM-y, bazy danych). Zasoby biblioteki są związane z potrzebami kształcenia na kierunku pedagogika a studenci mają dostęp do piśmiennictwa zalecanego w sylabusach przedmiotowych odpowiadającego liczbie studentów.

Roczny wpływ do księgozbioru wynosi ~ 10 000 jednostek inwentarzowych. Księgozbiór systematycznie uzupełniany jest zakupami czasopism, których kolekcja uzupełniana jest w oparciu o listy czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Pracownicy i studenci uczestniczą w kształtowaniu kolekcji zbiorów bibliotecznych poprzez formularz Propozycja zakupu.

Biblioteka Główna oferuje dostęp do źródeł elektronicznych ze wszystkich dziedzin wiedzy subskrybując ponad 49 000 tytułów licencjonowanych zbiorów elektronicznych, w tym: 74 bazy danych, 40 456 tytułów e-książek, między innymi wydawnictw: ELSEVIER, Springer, Wiley, LEX, 6808 tytułów czasopism elektronicznych.

W ramach licencji krajowych sfinansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny korzysta z zagranicznych baz danych dostępnych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki (EBSCO, Nature, Science, Science Direct, Wiley-Blackwell, SCOPUS, Springer, Web of Science). Dodatkowo Biblioteka subskrybuje wielodziedzinową bazę ProQuest Central oraz ProQuest Dissertations & Theses A&I zawierającą 23 146 tytułów czasopism w 29 bazach, w tym inne zasoby: gazety codzienne, raporty, rozprawy doktorskie. Ofertę zbiorów elektronicznych uzupełniają: 1047 tytułów polskich książek dostępnych na platformie IBUK LIBRA, Słownik PWN Oxford - dostęp online, zasoby Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia Biblioteki Narodowej. Ponadto czytelnicy Biblioteki korzystają z: Multiwyszukiwarki EBSCO Discovery Service (EDS) – umożliwiającej jednoczesne przeszukiwanie dostępnych baz danych, Full Text Finder nowoczesnego narzędzia linkującego typu lista czasopism A to Z, które umożliwia dostęp do 6682 tytułów czasopism z zakresu pedagogiki, edukacji i nauk pokrewnych, z czego 4246 recenzowanych naukowo. E-zasoby dostępne są w sieci uniwersyteckiej oraz z komputerów domowych poprzez OpenVPN,

Biblioteka wspiera procesy dydaktyczne prowadzone w Uniwersytecie organizując szkolenia: „Przysposobienie biblioteczne online” dla studentów pierwszego roku, „E-źródła” - szkolenia dla magistrantów, obejmujące wyszukiwanie informacji w bazach danych, czasopismach elektronicznych i bibliografiach drukowanych, szkolenia z zakresu analizy cytowań publikacji, warsztaty z obsługi baz danych, pokazy baz danych. Biblioteka bez barier: osoby niepełnosprawne mają dostęp do wszystkich usług, w ramach prac na rzecz Akademickiej Biblioteki Cyfrowej, platformy cyfrowej materiałów dydaktycznych dla studentów niepełnosprawnych wzrokowo w roku 2016 na serwerze ABC umieszczono 91 książek, 20 artykułów. W tym celu zeskanowano i sprawdzono 24 154 strony. Użytkownicy pobrali 514 publikacji.

W ocenie Zespołu Oceniającego zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne zasługują na wyróżnienie.

W Wydziale Humanistycznym następuje stała modernizacja i doskonalenie infrastruktury. W roku 2017 została przedłużona licencja na oprogramowanie komputerowe do analizy badań



statystycznych w ramach realizacji przedmiotu metodologia badań humanistycznych i społecznych z elementami statystyki, realizowanego na kierunku Pedagogika studia II stopnia. Funkcjonowanie biblioteki (np. ocena pracowników, zasobów literaturowych) jest oceniane za pośrednictwem ankiet wysyłanych do studentów za pomocą poczty elektronicznej. Poczta elektroniczną wysyłane są także informacje studentom np. dotyczące zamówionych czasopism. Pracownicy i studenci nieustannie zgłaszają sugestie dotyczące zakupu książek. Na rozwój i doskonalenie infrastruktury, co należy podkreślić, wpływa skuteczność starań Uczelni o dotacje ze środków MNiSW. Dofinansowano w ten sposób System upowszechniania zbiory specjalne Biblioteki Głównej UPH poprzez ich digitalizację i publikację internetową (2016/2017), repozytorium Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach (2014), Kompleksowego Systemu Zarządzania Biblioteką PROLIB Biblioteki Głównej Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach (2013).

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

ZO PKA nie zauważył żadnych słabych stron oceniając infrastrukturę wykorzystywaną w procesie kształcenia. Wyposażenie, nowoczesność, innowacyjność a także dostępność do korzystania z infrastruktury **wyróżnia** jednostkę na tle innych jednostek w kraju prowadzących kierunek pedagogika. Infrastruktura sposób wzorcowy zapewnienia realizację efektów kształcenia typowych dla kierunku pedagogika.

### **Dobre praktyki**

Innowacyjne Pracownie Dydaktyczne umożliwiające prowadzenie zajęć związanych z rozwijaniem umiejętności i kompetencji wskazanych w efektach kształcenia.

Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Bogate zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne.

Organizowanie w Bibliotece wydarzeń kulturalnych wspierających proces dydaktyczny.

Ocenianie infrastruktury przez pracowników i studentów.

### **Zalecenia - brak**

## **Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia**

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8**

Na spotkaniu z ZO studenci podkreślili duże wsparcie ze strony nauczycieli akademickich, z którego mogą korzystać np. w trakcie dyżurów, czy za pośrednictwem poczty elektronicznej mailowy. Starostowie grup mają bezpośrednie numery telefonów do nauczycieli akademickich. Nauczyciele akademicy motywują do lepszych wyników w nauce, obserwując zaangażowanie studentów i proponując im dodatkowe praktyki w interesujących ich instytucjach, poszerzając

kompetencje nabyte w trakcie studiów. Studenci mają możliwość korzystania z wolontariatów których oferty przedstawiają nauczyciele akademicy – najlepsi studenci mogą po takim wolontariacie rozpocząć w danej instytucji pracę zawodową. Ponadto dla osób działających w kole naukowym zorganizowany został bezpłatny wyjazd do Brukseli, z którego skorzystali najlepsi studenci. Do osiągnięcia lepszych wyników w nauce motywuje także możliwość uzyskania stypendium za wyniki w nauce.

W trakcie spotkania studenci zwrócili uwagę ZO na powstające w dziekanatach kolejki przy przyjmowaniu wniosków o stypendia, które najczęściej wynikają z faktu przyjmowania wniosków o stypendia socjalne i stypendia za najlepsze wyniki w nauce w jednym miejscu. Podczas dni, w trakcie których można było składać dokumenty, zostały, na prośbę samorządu studentów, wydłużone godziny działania dziekanatu oraz umożliwiono składanie dokumentów w trakcie „dni wewnętrznych”. Należy wziąć pod uwagę fakt, że w tym roku studenci po raz pierwszy składali podania o stypendia za pośrednictwem systemu USOS, co mogło też sprawić, że potrzebowali większej pomocy ze strony dziekanatu. Studenci na spotkaniu z ZO zwrócili także uwagę na trudności w załatwieniu różnego rodzaju spraw w dziekanacie w okresie wakacyjnym. Studenci pozytywnie oceniają dostępne wsparcie materialne i mają świadomość, w jaki sposób mogą ubiegać się o stypendia i zapomogi.

Studenci mogą korzystać z dodatkowych kursów – organizowany jest projekt m. in. dla studentów pedagogiki, w trakcie którego mają zajęcia z języka migowego, przedsiębiorczości, muzyki, savoir-vivre. Dodatkowo uzyskują certyfikat „Biegłości Języka”, a także mogą zdobyć certyfikat opiekuna wycieczek i kierownika kolonijnego.

Studenci korzystają z możliwości indywidualizacji programu studiów m. in. przez wybór specjalności, zajęć ogólnouczeniowych oraz zajęć z języka obcego. Studenci mają świadomość możliwości ubiegania się o Indywidualny Tryb Studiów, z którego skorzystała część osób obecnych na spotkaniu z ZO. Zainteresowane ITS osoby powinny wydrukować listę nauczycieli akademickich oraz zajęć, która jest podpisywana przez poszczególne osoby prowadzące konkretne zajęcia. Następnie z podaniem udaje się do Pani Dziekan. ITS upoważnia np. do 50% nieobecności.

Należy podkreślić także wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami, które oferuje uczelnia. Studenci z niepełnosprawnością narządu słuchu mogą korzystać z tłumacza migowego. Studenci mogą także korzystać z osoby wspomagającej, która robi notatki, a nauczyciele akademicy pozwalają robić zdjęcia slajdom. Zdarzali się także nauczyciele akademicy, którzy przygotowywali dla studentów z niepełnosprawnościami notatki z wykładów. Dodatkowo Jednostka oferuje studentom możliwość skorzystania z oferty bezpłatnych zajęć z logopedii i zajęć językowych. Studenci obecni na spotkaniu z ZO podkreślili, że na uczelni osoby z niepełnosprawnościami w zasadzie nie odczuwają żadnej różnicy, ponieważ uczelnia ma walory instytucji integracyjnej.

Podczas spotkania z ZO obecni byli przedstawiciele Koła Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji, chociaż należy podkreślić, że w Instytucie działa 5 różnych kół, do których mogą należeć studenci. Członkowie koła m. in. uczestniczą w konferencjach ze swoimi wystąpieniami oraz pomagając organizacyjnie np. przy Kongresie Inkluzji Społecznej oraz publikują w „Student niepełnosprawny”. Regularnie prowadzą spotkania „Na Temat” z gimnazjalistami: pokazywany jest na nich film, który stanowi podstawę do dyskusji na temat konkretnego problemu społecznego. Studenci samodzielnie realizują w szkołach zajęcia na podstawie autorskich scenariuszy profilaktycznych, za co mogą uzyskać dodatkowe punkty do stypendium rektora dla najlepszych studentów. Członkowie koła naukowego podkreślili, że zawsze mogą liczyć na wsparcie opiekunów naukowych, którzy pomagają także znaleźć takie instytucje, które za działalność na ich rzecz honorują studentów dodatkowymi certyfikatami. Studenci na spotkaniu z ZO zwrócili uwagę na możliwość praktykowania w różnych miejscach: w szkołach, w zakładach karnych, gdzie zdobywają realne umiejętności. Korzystają

także z Ośrodka Akademickiego w przypadku Treningu Umiejętności Społecznych Dzieci z Zespołem Aspergera.

Studenci mogą wyrażać opinię na temat nauczycieli akademickich, którą zdobywa się przez prowadzenie ankiet w systemie USOS po każdej sesji egzaminacyjnej. Termin oraz sposób realizacji ankiet ma negatywny wpływ na liczbę odpowiedzi uzyskiwanych od studentów. Studenci na spotkaniu z ZO wskazali, że liczba odpowiedzi wzrosłaby, gdyby ankiety były przeprowadzane papierowo na ostatnich zajęciach. Dodatkowo studenci mogą, także przez system USOS, wziąć udział w ocenie pracy sekretariatu i dziekanatu. Na spotkaniu z ZO pojawiły się negatywne wypowiedzi dotyczące oceny pracy dziekanatu. Pytania nie dotyczą pracy każdej z zatrudnionych w dziekanacie tam osób, a studentom trudno jest określić łącznie ich pracę. Co dwa lata przeprowadzana jest ocena sekretariatu Instytutu i studenci mają możliwość udzielenia informacji dot. satysfakcji z działalności sekretariatu oraz posiadanych informacji.

Na wizytowanym kierunku działa samorząd studentów na poziomie wydziału – jest to Wydziałowa Rada Samorządu Studentów. W jej kompetencjach leży m. in. opiniowanie nowych programów studiów, ale członkowie WRSS obecni na spotkaniu z ZO podkreślili, że do tej pory nie mieli uwag do proponowanych programów, dlatego opiniowali je pozytywnie. Przedstawiciele samorządu studentów zwrócili uwagę na regularne spotkania z władzami wydziału oraz uczelni podczas których poruszane są bieżące kwestie związane ze sprawami studenckimi np. dotyczące wysokości stypendiów oraz procedury składania wniosków stypendialnych, czego efektem było przedłużenie godzin pracy dziekanatu w trakcie przyjmowania wniosków. Członkowie WRSS podkreślili problemy z ankietami ewaluacyjnymi dotyczącymi pracy dziekanatu. Są one przeprowadzane elektronicznie, ale z przyczyn technicznych czasami nie funkcjonują. W związku z tym postulowali wprowadzenie oceny pracy dziekanatu w formie papierowej, bo spotkało się z aprobatą władz. Na spotkaniu z ZO została także podniesiona kwestia rozwiązywania sytuacji, gdy pojawiają się skargi na nauczycieli akademickich, albo na studentów. W pierwszym przypadku, gdy pojawiają się skargi na nauczycieli akademickich, informacja o tym jest skierowana do pani prodziekan, która podejmuje interwencję. Przedstawiciele samorządu studentów opisali sytuację, gdy prawie 50% uczestników zajęć nie mogło podejść do egzaminu, ze względu na formę zaliczenia, niezgodną ze wskazaną w sylabusie. Ostatecznie zweryfikowano listę i do egzaminu mogło podejść więcej osób. W przypadku gdy to nauczyciele akademicy zgłaszają zastrzeżenia co do studentów np. dotyczące nieodpowiedniego zachowania to samorząd studentów przeprowadza z taką osobą rozmowę w celu zmiany zachowania. Ponadto Samorząd Studentów uczestniczy w dniach otwartych i akcjach okolicznościowych np. zbierania słodyczy na rzecz potrzebujących czy rejestracji potencjalnych dawców szpiku.

Studenci mogą korzystać z Biura Karier, które działa na uczelni od 2010 roku i funkcjonuje w rejestrze agencji pośrednictwa pracy (ale nie w zakresie zatrudniania osób). Biuro Karier koordynuje działalność Klubu Absolwenta – dwa razy w roku są organizowane spotkania typowo dla absolwentów, którzy są także zapraszani na spotkania kulturalne oraz popularnonaukowe. Pracownicy Biura Karier co tydzień na innym wydziale prowadzą tzw. Mobilne Biuro Karier – tzn. ustawiają na korytarzu głównym stoisko, gdzie można poradzić się w sprawach zawodowych czy załatwić formalności związane z dostępem do serwisu biurkarier.edu.pl bądź kartę obiegową. Informacje na temat działalności Biura Karier są również upowszechniane za pośrednictwem profili prowadzonych na różnego rodzaju portalach społecznościowych. Jednostka ta prowadzi swój serwis biurkarier.edu.pl, który zrzesza Biura Karier z całej Polski i umożliwia dostęp do bazy pracy, szkoleń i praktyk. Ponadto w tym serwisie student może założyć swój profil – CV. W roku akademickim 2016/2017 zorganizowano szkolenia m. in. o tematyce rozmowy kwalifikacyjnej, procesie rekrutacji czy sztuce autoprezentacji.

Studenci mają możliwość także uczestniczyć w wydarzeniach organizowanych przez Biuro Karier, takich jak Ogólnopolski Tydzień Kariery, który umożliwia udział w różnych szkoleniach np. na temat rozwiązywania konfliktów czy negocjacji, oraz Giełda Pracy, która była organizowana w 2017 roku po raz 7. Giełda umożliwia studentom zweryfikowanie swojego doświadczenia i zaprezentowanie CV w bezpośrednim kontakcie z potencjalnymi pracodawcami. W przypadku kierunku pedagogika jest to np. Zakład Karny, fundacja i przedszkole Żółty Latawiec, prywatne szkoły i przedszkola, jednostki socjalne takie jak: Dom nad Stawami czy dom dziecka, a także Fundacja SYNAPSIS. Ponadto Biuro Karier organizuje także wydarzenia konkursowe – konkurs na najlepsze CV oraz Międzywydziałowe Igrzyska Kariery. W pierwszym przypadku Biuro Karier przygotowuje kilka ofert pracy dopasowanych do profili kształcenia na poszczególnych kierunkach uczelni – studenci mają przygotować odpowiednie dokumenty aplikacyjne. W komisji oceniającej prace są przedstawiciele Urzędu Pracy i pracodawców. W ramach gali finałowej studenci przechodzą rozmowę kwalifikacyjną przed komisją. W I edycji II miejsce zajęła studentka pedagogiki. Międzywydziałowe Igrzyska Kariery to konkurencja reprezentacji wszystkich wydziałów uczelni, którzy dostają pakiet informacji np. z zakresu doradztwa zawodowego, przepisów prawa pracy. Po dwóch miesiącach przygotowań odbywa się wydarzenie na wzór teleturniejów, w którym bierze udział także publiczność. W najbliższych latach Biuro Karier będzie realizować projekt „Zaplanuj z nami swoją zawodową przyszłość, znajdź pracę” na który pozyskano środki z funduszy unijnych. W projekcie łącznie ma wziąć udział 400 studentów, którzy będą mogli skorzystać z indywidualnego spotkania z doradcą zawodowym oraz będą mogli uczestniczyć w warsztatach prowadzonych przez specjalistów np. z powiatowego Urzędu Pracy. Po odbyciu szkoleń studenci będą mieli przygotować swoje portfolio jako potencjalnego pracownika bądź przygotować się do założenia działalności gospodarczej jako potencjalny przedsiębiorca. Biuro Karier odpowiada także za badania losów absolwentów.

Studenci mają możliwość oceny jakości kadry dydaktycznej w trakcie realizowanych co semestr badań ankietowych prowadzonych przez system USOS. Studenci nie mają jednak świadomości co dalej dzieje się z wynikami ankiet i wskazują, że wprowadzenie ankiet w formie papierowej zdecydowanie poprawiłoby odsetek wypełnianych ankiet. Zdaniem ZO jest to działanie, które może zwiększyć frekwencję udziału studentów w badaniu oraz podnieść świadomość studentów dot. ankiet. Niewątpliwą zaletą obecnego systemu jest możliwość bezpośredniego zgłaszania zastrzeżeń dot. np. pracy sekretariatu, co przynosi skutki w dostosowaniu się do oczekiwań studentów. Należy to docenić, mimo nieujętej w systemie zapewniania jakości kształcenia, ścieżki przekazywania próśb i wniosków.

Studenci na spotkaniu z ZO ocenili, że mają dostęp do wszystkich niezbędnych informacji, przede wszystkim za pośrednictwem osoby zatrudnionej w sekretariacie, która informuje ich na bieżąco na zajęciach o najważniejszych sprawach. Starości poszczególnych grup mają bezpośredni kontakt ze wspomnianą wyżej osobą, co również pozytywnie wpływa na sprawny przepływ informacji. Ponadto studenci korzystają z informacji zamieszczanych na stronie internetowej jednostki oraz na jednym z popularnych portali społecznościowych. Zdaniem ZO informacje są aktualne i kompleksowe.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Pozytywnie należy ocenić system wsparcia oraz motywowania studentów przez nauczycieli akademickich, którzy zachęcają i umożliwiają korzystanie z dodatkowych form nauki np. w trakcie wolontariatu w różnych instytucjach. Dodatkowym wsparciem w kształceniu jest możliwość uzyskania certyfikatów zewnętrznych i korzystania z dodatkowych kursów. Zgodnie ze swoimi potrzebami studenci mogą zindywidualizować swój tok kształcenia poprzez

wybór poszczególnych przedmiotów bądź ubieganie się o ITS. Wsparcie jest zapewnione również osobom z niepełnosprawnościami – którzy mogą np. korzystać z pomocy tłumaczy na zajęciach. Na wizytowanym kierunku prężnie działa Koło Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji oraz samorząd studentów, które mogą liczyć na wsparcie nauczycieli akademickich i władz. Na wyróżnienie zasługuje działalność Biura Karier, które prowadzi działalność umożliwiającą studentom bezpośredni kontakt z rynkiem pracy.

Podstawą systemu wspierania studentów są opinie uzyskiwane w ankietach ewaluacyjnych pracowników oraz biblioteki, a także na indywidualnych spotkaniach przedstawicieli samorządu studentów z władzami uczelni. Za przykład doskonalenia systemu wsparcia studentów można podać wdrożenie rekomendacji samorządu dotyczącej wydłużenia godzin pracy dziekanatu w trakcie przyjmowania stypendiów socjalnych.

System wsparcia studentów gwarantuje im wpływ na życie Uczelni oraz realną możliwość zaspokajania potrzeb związanych ze studiami. Studenci pozytywnie odnosili się do całego systemu i nie wskazywali obszarów wymagających poprawy.

#### Dobre praktyki

- Zagwarantowanie studentom z niepełnosprawnościami możliwości skorzystania z tłumacza migowego, osoby wspomagającej, która tworzy notatki, a także z zajęć z logopedii;
- Zorganizowanie dodatkowych kursów np. z języka migowego dla studentów kierunku;
- Wykorzystywanie przez Biuro Karier nowoczesnych i skutecznych metod upowszechniania wśród studentów informacji o swojej działalności: Mobilne Biuro Karier, profile w *social mediach* skierowane do studentów;

#### **7. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny**

## Wnioski z raportu ZO PKA z wizytacji w dn. 17-18 grudnia 2010 r.:

Zalecenie	Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności
<p>Rozkłady ocen niektórych protokołów egzaminacyjnych wskazują na skrajne zawyżanie ocen. Stwierdzono też jednostkowe przypadki nadmiernych wymagań. Istnieje potrzeba uzgodnienia kryteriów oceniania.</p>	<p>Zasady weryfikacji i oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia z danego przedmiotu określa jego koordynator w sylabusie przedmiotowym. Wprowadzono jasne kryteria oceniania w sylabusach. Informacje na ten temat przekazywane są studentom na początku zajęć.</p> <p>W ramach weryfikacji efektów kształcenia uwzględnia się mierniki ilościowe (oceny z zaliczeń i egzaminów, oceny z prac kolokwialnych, współczynnik zaliczeń poszczególnych przedmiotów w pierwszym terminie, nakład pracy przeciętnego studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów kształcenia, oceny aktywności studentów na zajęciach) oraz mierniki jakościowe (wnioski z hospitacji zajęć, samoocena dokonywana przez studentów, znajomość przez studentów wymogów dotyczących sposobów zaliczania przedmiotu.</p>
<p>Niejasne są nazwy niektórych specjalności oraz ich uprofilowanie w odniesieniu do kierunku „pedagogika”. Na przykład „przysposobienie obronne i obrona cywilna” oraz „pedagogika z plastyką”.</p>	<p>Zamknięto specjalność „<i>pedagogika z plastyką</i>” na kierunku „pedagogika”, studia I st. Koncepcja tej specjalności, zgodnie z zaleceniem ZO PKA z wizytacji przeprowadzonej w dniach 17-18 grudnia 2010r. na WH UPH w Siedlcach dotyczącej oceny jakości kształcenia na kierunku „pedagogika” – cyt. „powinna zostać przeorientowana na zagadnienia edukacji plastycznej”. W myśl zaleceń został utworzony oddzielny kierunek „edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych”. W przypadku oferty studiów II st. na kierunku „pedagogika”, na mocy decyzji Dziekana WH UPH w Siedlcach z dnia 25.07.2017r. (DWH.41.429.2017) wniesiono o nieuruchomienie przyjęć na specjalność „<i>pedagogika z plastyką</i>”. Zgodnie z zaleceniami PKA podjęto decyzję o zamknięciu w/w specjalności na studiach II st., a postawiony przez Instytut Edukacji wniosek o zniesienie specjalności „<i>pedagogika z plastyką</i>” przedłożono na Radę Wydziału Humanistycznego. Z dniem podjęcia uchwały Rady Wydziału dnia 13 grudnia 2017r. oferta specjalności pedagogika z plastyką zniknie ze strony internetowej uczelni.</p> <p>Zamknięto specjalność „<i>przysposobienie obronne i obrona cywilna</i>”.</p>
<p>Wątpliwości budzi przyjęte</p>	<p>Rekrutacja na II st. została jasno określona w zasadach</p>

<p>rozwiązanie rekrutacji na II st. osób, które ukończyły studia I st. na innych kierunkach oraz sprawa tzw. wyrównywania różnic programowych.</p>	<p>rekrutacji. Zasady kwalifikacji obejmują ranking ocen otrzymanych na dyplomie studiów pierwszego stopnia niezależnie od ukończonego kierunku studiów. Procedura rekrutacji nie przewiduje rozmowy kwalifikacyjnej obejmującej treści przedmiotów kierunkowych ze studiów I st. Nie występuje zatem kwestia wyrównywania różnic programowych.</p>
<p>Należy dążyć do intensyfikacji pracy Biura Karier.</p>	<p>Znacząco zintensyfikowano pracę Biura Karier, które corocznie organizuje Dni Kariery, Ogólnopolski Tydzień Kariery, monitoruje losy absolwentów, organizuje szereg szkoleń i warsztatów, współpracuje z pracodawcami pozyskując oferty pracy dla absolwentów.</p> <p>W ramach działalności Biura Karier utworzony został Klub Absolwenta UPH, w ramach którego BK zajmuje się: tworzeniem sieci wzajemnych kontaktów absolwentów; upowszechnianiem oferty edukacyjnej UPH w zakresie dokształcania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych; utrwalaniem kontaktów biznesowych; umacnianiem więzi absolwentów z uczelnią; wspieraniem działalności i przedsięwzięć absolwentów UPH; propagowaniem możliwości kontynuacji nauki i podnoszenia kompetencji poprzez studia podyplomowe, kursy, szkolenia; organizacją przedsięwzięć społeczno-kulturalnych i rozrywkowych skierowanych do absolwentów; prezentacją dorobku zawodowego absolwentów w serwisach internetowych; badaniem losów zawodowych absolwentów.</p> <p>Procedurą monitorowania obejmowani są absolwenci studiów I lub II st. Badania obejmują trzykrotny pomiar – po upływie roku, trzech i pięciu lat od roku ukończenia studiów. Biuro Karier pozyskuje od absolwentów zgodę na monitorowanie ich losów.</p>
<p>Część doktorów realizuje zajęcia o znacznym zróżnicowaniu treściowym.</p>	<p>Zajęcia realizowane przez pracowników dydaktyczno-naukowych nie odbiegają od ich dorobku naukowego i kwalifikacji.</p>
<p>Jednostka stoi przed problemem awansu naukowego zatrudnionych doktorów.</p>	<p>Jednostka nawiązała współpracę z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Akademią Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, w których istnieje możliwość awansu naukowego.</p>
<p>Instytut Pedagogiki prowadzi badania o znacznie zróżnicowanej tematyce. Znaczna część tematów dotyczy problematyki bezpieczeństwa oraz obronności</p>	<p>Tematyka badań powiązana jest ściśle z dyscypliną i modułami kształcenia. Tematy badań zatwierdza Wydziałowa Komisja ds. Nauki weryfikująca ich powiązanie z dyscypliną pedagogika.</p>



i ma niewielki związek z pedagogiką.	
Pożądanymi byłyby rozszerzenie współpracy międzynarodowej na państwa Europy Zachodniej.	Rozszerzono współpracę międzynarodową o kraje Europy Zachodniej - udział w konferencjach (Międzynarodowy Kongres Inkluzji cieszy się popularnością w Niemczech, Anglii i we Włoszech - uczestnicy czynni.) Nawiązano współpracę z Węgrami w ramach sieci CEPUS.
Stopień umiędzynarodowienia kształcenia jest niski ze względu na niewielką liczbę studentów wyjeżdżających za granicę oraz brak zajęć prowadzonych w językach obcych.	Realizowano projekty naukowo – badawcze: „Zagraniczna mobilność studentów pedagogiki Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach” w latach 2013–2014 oraz „Akademickie Centrum Kreatywności” w latach 2014–2015, w ramach których studenci wyjeżdżali na uczelnie zagraniczne. Wprowadzono realizację zajęć w językach obcych poprzez zatrudnianie profesorów wizytujących oraz wprowadzenie do programów kształcenia na kierunku Pedagogika przedmiotu język obcy specjalistyczny na studiach II st., wprowadzenie od roku 2017/18 modułu fakultatywnego w języku obcym oraz udział studentów niesłyszących w lektoracie z j. angielskiego migowego.
Koła naukowe zmuszone są, w początkowym okresie swojej działalności, zdobywać samodzielnie środki finansowe na swoją działalność.	Środki finansowe w pierwszym roku działalności koła naukowe pozyskują od Dyrektora Instytutu Edukacji oraz Dziekana WH.
Uzupełnienia wymagają niektóre publikacje (podręczniki) szczególnie często wykorzystywane podczas studiów.	Zasoby bazy bibliotecznej uzupełniono o publikacje najczęściej wykorzystywane na zajęciach. Proces udoskonalono o możliwość zamawiania do zakupu przez bibliotekę potrzebnej pozycji literatury w formie tradycyjnej (książek, czasopism, zbiorów specjalnych, broszur informacyjnych) jak i elektronicznej (CD-ROM-y, bazy danych). Studenci mają także zapewnioną możliwość korzystania z e-książek udostępnionych w serwisie IBUK LIBRA, także z dostępem do komputerów domowych
Sprawdzenia wymagają sporadyczne sygnalizowane fakty prowadzenia zajęć z zbyt małych salach, co zmusza część studentów do siedzenia na podłodze.	Warunki lokalowe uległy zasadniczej poprawie po przeniesieniu do nowych obiektów WH, w którym zapewnione są bardzo dobre warunki dydaktyczne.



Wnioski: Władze Uczelni i Wydziału podjęły skuteczne działania doskonalące w obszarach objętych zaleceniami z poprzedniej oceny PKA, przede wszystkim: poprawiły zasady rekrutacji na II st., weryfikacji efektów kształcenia, zlikwidowały zakwestionowane specjalności, poprawiły bazę lokalową i uzupełniły zasoby biblioteczne, jak również poprawiły poziom umiędzynarodowienia i znajomości języków obcych (dodatkowe przedmioty).